

VINERI • 13 OCTOMBRIE 2006 • ANUL LVI NR. 41

FOAIA

FONDAT ÎN 1951

românească

83 FURNIZAT

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

Înima reginei Maria

În ocolul nostru s-a vorbit numai românește
Situație schizofrenică la Micherechi

CALENDAR ORTODOX

16 octombrie, luni – Sf.Mucenic Longhin Sutașul; Sf.Mucenici: Leontie, Dometie și Terentie
17 octombrie, marți – Sf.Prooroc Osea; Cuv.Mucenic Andrei Criteanul
18 octombrie, miercuri – † Sf.Apostol și Evanghelist Luca; Sf.Mucenic Marin cel Bătrân; Cuv.Iulian
19 octombrie, joi – Sf.Prooroc Ioil; Sf.Mucenici: Uar, Felix preotul și Eusebiu diaconul
20 octombrie, vineri – Sf.Mare Mucenic Artemie; Cuv.Matroana
21 octombrie, sâmbătă – †) Cuvioșii Mărturisitori: Visarion, Sofronie și Sf.Mucenic Oprea; Sf.Preoți Mărturisitori Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel; Cuv.Ilarion cel Mare
22 octombrie, duminică – Sf.Ierarh și întocmai cu Apostolii Averchie; Sfinții 7 tineri din Efes

AGENDĂ

16 octombrie

1968 – a debutat pe scenă renumita cântăreață Sofia Vicoveanca.

17 octombrie

1849 – a murit de tuberculoză Frederic Chopin.
1915 – s-a născut Arthur Miller, dramaturg american.

18 octombrie

1868 – s-a născut geograful și etnologul Simion Mehedinți.
1883 – semnarea, la Viena, a tratatului de alianță româno-austro-ungar.

19 octombrie

1926 – a murit medicul și bacteriologul Victor Babeș.
1961 – a murit, la București, scriitorul Mihail Sadoveanu.

20 octombrie

1932 – s-a format Guvernul Național-Țărănesc, președinte Iuliu Maniu.

21 octombrie

1833 – s-a născut Nobel Alfred, chimistul, fondatorul Premiului Nobel, inventatorul dinamitei.
1923 – a fost deschis primul planetariu la un muzeu din München.

22 octombrie

1882 – a murit pictorul Ion Andreescu, membru de onoare post-mortem al Academiei Române.

Citatul
săptămânii

„Nu-ți ofensa prietenul, împrumutându-i merite din buzunarul tău.”

„Copacii sunt efortul nesfârșit al Pământului de a vorbi cu cerul.”

„Viața este un dar pe care îl merităm numai atunci când îl dăruim.”

„Credința este pasărea care cântă când zorii nu au apărut încă.”

„Iubirea este atunci când sufletul începe să cânte și florile vieții tale înfloresc singure.”

Rabindranath Tagore

Jula

Hramul bisericii din Jula-Mică

Sfânta Parascheva este cea mai populară dintre toți sfinții ale căror moaște se află pe teritoriul României. Grecii o numesc „Paraschevi”, slavii o numesc „Sfânta Petka”, iar românii îi spun Sfânta Parascheva sau „Sfânta Vineri”, fiind cunoscută în popor și ca „Vinerea Mare”. Peste 246 de biserici de pe cuprinsul României au ca patroană pe „Cuvioasa Parascheva”. Și românii de peste hotare au o evlavie deosebită pentru Cuvioasa

Parascheva, printre aceștia se numără și Episcopia Ortodoxă a românilor din Ungaria de la Jula. Biserica din cartierul numit Orașul Mic Românesc din Jula, construită în anul 1834, poartă hramul acestei Sfinte. Creștinii ortodocși de aici sărbătoresc ziua Sfântei Parascheva, sâmbătă, 14 octombrie, de la ora 9.00, în cadrul unei Sfinte Liturghii arhieriești. Slujba va fi celebrată de Prea Sfinția Sa Episcopul Sofronie și un sobor de preoți.

A.L.C.

Bichișciaba

Festivalul de Cârnați

În zilele de 19–22 octombrie la Sala sporturilor din Bichișciaba va avea loc cea de-a zecea ediție a Festivalului de Cârnați. În cadrul festivalului vor putea fi vizitate expoziții de cârnați, produse alimentare, vinuri,

expoziție etnografică, vor avea loc mai multe concursuri de preparare a cârnaților și bineînțeles diferite târguri. Festivalul este organizat de Municipiul Bichișciaba.

A.L.Crișan

Oradea

Zilele Revistei „Familia”

În perioada 12–14 octombrie se desfășoară, la Oradea, cea de-a XVI-a ediție a Zilelor Revistei „Familia”. Manifestarea începe cu „Maratonul poezilor”, un recital de poezie susținut de 18 poeți, la Teatrul „Arcadia”. A doua zi, invitații se întâlnesc cu elevii de la colegiile „M. Eminescu”

și „E. Gojdu”, respectiv cu studenții. În cadrul programului are loc un proiect intermediar pictură-poezie și un colocviu pe tema „Ce îi poate spune poezia română Europei de azi”. În ultima zi are loc salonul de carte în Pasajul Vulturul Negru.

R. Pătaș

Timișoara

Deschidere europeană

Institutul Cultural Român și Universitatea Central Europeană din Budapesta a organizat pe 11 octombrie manifestarea „Timișoara – deschidere europeană”. La discuțiile la masa rotundă au fost invitați ca oaspeți de onoare dr. Victor Neumann de la Universitatea de Vest din Timișoara, scriitorul și translatorul Radu Pavel Gheo, dr. Borsi-Kálmán Béla de la catedra de istorie din cadrul Universității Eötvös Loránd din Budapesta și doamna

Brândușa Armanca, noul director al Institutului Cultural Român din capitala

ungară. Evenimentul a avut loc la sediul UCE din Budapesta.

Rita Pătaș

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Biserica de lemn „din Deal”, cea mai veche din Maramureș (1364)

(Foto: din arhivă)

Fraudă electorală de proporții

Suntem deja în a doua săptămână după alegerile minoritare de la 1 octombrie. În aceste zile, până pe 16 octombrie, se țin ședințele de constituire ale noilor autoguvernări românești, atât în sectoarele budapestane, cât și în celelalte localități. Se vor înființa 46 de autoguvernări, din care abia jumătate sunt cu adevărat românești. Conducerea ATRU tace și face. Nu strigă că autoguvernările noastre sunt invadate de persoane necunoscute, nu protestează că sunt formate din oameni care habar n-au de limba și cultura românească. Sigur că nu, căci aceștia sunt cei care trebuie să-i realegă, singurii care mai pot salva prăbușirea acestei minciuni uriașe, acestui castel de nisip care se numește *autoguvernare pe țară*.

Răsfoind arhiva săptămânalului nostru, în special numerele din 1998–1999 și 2002–2003, găsim scrieri, petiții, declarații, în care conducătorii românilor din Ungaria s-au delimitat de așa-numiții „pui de cuc”, care s-au infiltrat în autoguvernările românești și se folosesc, din interese financiare, de numele neamului nostru. Inclusiv cei care acum sunt la cârma reprezentanței pe țară.

Trădarea neamului

Acum 8 ani, Tiberiu Iuhas, din poziția de ziarist, scria așa de frumos că „din cei 115 candidați din Capitală cam 14 sunt personalități cunoscute din rândul minorității noastre” și se întreabă „oare cine sunt acești candidați români care au apărut dintr-o dată în Capitală”. Și continuă: „Cu marea majoritate a acestor candidați (...) nu ne-am întâlnit la nici un for, la nici o manifestare culturală, dar nici în cercurile bisericești, nu avem informații despre activitatea lor desfășurată pentru menținerea și întărirea conștiinței de identitate, pentru apărarea tradițiilor noastre culturale și, nu în ultimă instanță, pentru întărirea poziției – fie în școală, fie în afara orelor – a limbii noastre materne, a limbii române...” (!!!) (Foia românească, anul I, nr. 42, pagina 1)

Domnule Iuhas și ceilalți de la ATRU, care acum, prin ATRIRU, i-ați legitimat pe toți acești oameni – punându-i în aceeași oală cu alți bieți români, care habar n-au de afacerile voastre – nu vă simțiți (măcar puțin) responsabili pentru ceea ce s-a întâmplat deja pentru a treia oară?

Cerem demascare totală

Asociația înființată de conducerea actuală a ATRU, cum am mai scris și în numărul trecut, are 141 de

deputați. ATRIRU (președinte: *Gheorghe Guias*, vicepreședinte: *Traian Cresta*, președintele ATRU) a obținut 65 la sută din totalul numărului deputaților pentru autoguvernările românești.

În Budapesta, ATRIRU are 27 de deputați în sectoarele IV (5), XVI (5), XVII (5), XVIII (2), XIX (5), XXI (5). Unul dintre deputații din sectorul IV (*Kosztáné Pető Sára*) și 2 dintre cei din sectorul XVII (*Horváth Mária* și *Juhász Ferenc András*), care acum au fost desemnați de ATRIRU, cu patru ani în urmă au fost candidații Uniunii Democratice Maghiaro-Române a lui *Papp Zoltán*, de numele căruia se leagă strâns fenomenul etnobusinessului. Contra acestor persoane au protestat atunci atât Oficiul pentru Minorități și ombudsmanul minorităților, cât și comunitatea română din Ungaria. După cunoștințele noastre, doar o singură persoană dintre aceștia 27 de deputați este originară dintr-

un sat românesc, de la Micherechi (*Alexandru Țârlea*). După nume, doar despre 2–3 persoane se poate presupune că sunt de origine română, toți ceilalți sunt necunoscuți pentru comunitatea românească din Ungaria.

Niciodată nimeni dintre aceștia n-au fost prezentați, de exemplu, în revista Autoguvernării pe Țară, nu s-a vorbit, nu s-a scris nimic despre activitatea lor în domeniul culturii sau vieții publice românești.

Ne adresăm, pe această cale, președintelui și vicepreședintelui ATRU, respectiv președintelui și vicepreședintelui ATRIRU să informeze în mod public, prin ziare, întreaga comunitate, cine sunt aceste persoane cu care acum 8 și 4 ani ne-am luptat, iar acum sunt recunoscute drept reprezentanți ai românilor din Budapesta.

Ceva este putred... în Bihor

În județul Bihor, ATRIRU are 52 de deputați. Pe unii îi cunoaștem, pe alții (ca de exemplu pe cei din Mezősas sau Dobrițan) ba. În afara de unii deputați din Apatu, Săcal și Bedeu, marea majoritate a acestor deputați (bineînțeles, cu excepția preotesei din Jaca) nu vorbește limba română. Nici nu asta este problema, pentru că se cunoaște bine gradul de asimilare a comunității românești din Bihor. Motivele pentru care comunitatea românească din Bihor s-a asimilat sunt mul-

tiple și vom încerca să le analizăm cu altă ocazie, căci vina acestei asimilări nu este a lor (a românilor). Românii din Bihor nu trebuie excluși, ci trebuie salvați, dar această salvare nu se va putea face niciodată prin minciună și prin furt. Asta-i problema, minciuna, faptul că în declarațiile candidaților, la întrebarea referitoare la cunoașterea limbii materne a minorității, cu toții au bifat că vorbesc românește! Toți! Atât cei din Mezősas, unde niciodată nu a trăit o comunitate românească, cât și cei din Dobrițan, Pocei, Leta Mare, Jaca, Veched, Darvaș, Peterd. Avem și noi o întrebare: atunci de ce nu se țin în românește ședințele autoguvernărilor? Doar toți vorbim românește! Dar fraudă s-ar putea să fie mult mai mare. Fiind întrebat, unul dintre deputații din Darvaș a spus că el n-a scris niciunde că știe românește. Dar, minune, în declarația lui figurează că știe. Dacă nu el a scris, atunci cine? Se pare că multe dintre declarații au fost doar semnate de către persoanele în cauză (în diverse locuri, chiar și la crăsmă), dar de completat s-au completat de către altcineva. Domnilor, sau doamnelor, vă dați seama că ați fraudat alegerile? Vă dați seama ce lucru grav ați comis? Știți că puteți să fiți pedepsiți?

Falsul în declarații și falsul în acte publice este caz penal.

Coaliția Românilor din Ungaria a semnalizat toate

aceste nereguli atât la comisiile electorale, cât și la ombudsmanul minorităților. Din răspunsul de la începutul acestei săptămâni al lui *Kaltenbach Jenő* reiese că toate aceste semnale au fost trimise la procurorul general adjunct, a cărui cercetare încă nu s-a încheiat. Imediat ce primim răspunsul oficial, îl vom face public.

Până atunci punem la dispoziția tuturor celor interesați înregistrări cu unele cazuri care dovedesc cele spuse de noi.

Rușșine!

„Dacă nu mă alegeți pe mine de președinte, să știți că nici un ban n-o să mai primim de la Traian Cresta”, cu acest slogan își face campanie un deputat de autoguvernare românească într-un sat românesc de câmpie. Persoana respectivă este candidatul ATRIRU și vrea cu orice preț să rămână la „putere”. Că de planuri, de activitate, nici vorba.

Se vorbește pe la colțuri că unii „lideri” sunt supărați foc pentru că săptămânalul nostru îi jignește, criticând lupta lor necinstită pentru fotolii și putere. Este foarte interesant cum înțeleg ei cuvântul „jignire”. Nu este prima oară, și poate ar trebui să insistăm asupra acestei percepții, mai bine zis asupra acestei răsturnări de înțeles. Ea se manifestă și la mafioți și la oamenii atinși de cultul personalității. Căci ei numesc jignire nu jignirea propriu-zisă (de exemplu dacă i-ai face proști, cretini, schizofrenici, impotenți etc., ceea ce nu s-a întâmplat niciodată în ziarul nostru), ci jignirea cea mai mare pentru ei este aceea de a nu le acorda respectul pe care cred ei că-l merită sau, și mai grav, să nu-i lauzi tot timpul și în orice împrejurare. Acela este vinovat care strigă „tolvai”, nu acela care fură, înșală, șantajează? Nu acela care cheltuiește banii comunității (vezi nou-noul Passat al ATRU de multe milioane de forinți!) pentru a-și demonstra puterea? Din mașini luxoase, din palate de catifea nu se vede că românii dispar în această țară. Dispar de rușine, de umilire, de batjocură. Vouă ar trebui să vă fie rușine!

Eva Iova

Cine sunt ei?

Candidați ATRIRU

Kosztáné Pető Sára, Jancsin Györgyné, Piski Attila Lajos, Jancsin György, Horváth Istvánné, Tóth Zsuzsanna, Józsa Ferenc, Józsa Ferencné, Petrusa Viktor Emanuel, Kovácsné Rojcssek Anna Mária, Hojszák László András, Hojszák Tímea Anna, Kovács József, Horváth Mária, Juhász Ferenc András, Varga Zoltánné, Gaáli Sándorné, Varga Anikó, Gaáli Andrea, Bauer Krisztina Nóra, Bodnár Géza, Palányi Oszkár, Kovács Árpád, Szécsi Ilona, Varga Felicia, Runák Mártonné, Kovács István, Pintér Istvánné, Runák Helga, Orbán Károly, Orbán Anna, Molnár Edit, Hosszu Erika, Bagdi Imre, Juhász Péter, Sági Roland, Péntes Lászlóné, Hajdúné Csóka Judit.

Candidați ARB

Fischer György, Balázs Károly, Szitkó László, Padurean-Földes Emilia, Dady Kálmán, Déri Zoltánné, Dady Róbert Kálmán, Földes Tamás, Segesdy Valéria, Szitkó László, Szendi-Joó Csaba, Szitkó Elena Mária, Prágai János, Prágai Ilona, Dányi Józse, Szöllősi István, Szávuj József, Ádám Ferenc, Szávuj János.

Candidați UDMR

Papp László, Papp Lászlóné, Vajda Ilona Mária, Gherghel Severianné, Kondrát Alfréd Levente, Papp Zoltánné, Berényi György József, Hajdu István, Horváth Mária Erzsébet, Balogh Ottó, Reiter Zoltán Pál, Pálincás Zsolt, Csikós Lejla Gabriella, Pálincás Dorottya, Csikós István.

Situație schizofrenică la Micherechi

În urma alegerilor de la 1 octombrie, în această săptămână s-au desfășurat ședințele de constituire a autogovernărilor locale și a celor de minoritate. Luni, pe 9 octombrie, noii consilieri în autogovernarea locală din Micherechi s-au întrunit în ședință, în frunte cu primarul reales, **Teodor Martin**. În prezența localnicilor interesați, cei 9 consilieri și primarul au jurat că vor lucra spre binele Micherechiului și al consătenilor.

După ce președintele Comisiei Electorale, **Mihai Gurzău**, a anunțat că alegerile s-au desfășurat în mod corect, legal, fără evenimente speciale, consilierii au jurat că vor face tot posibilul ca Micherechiul să prospere, că vor fi devotați comunei și locuitorilor acesteia. Cei nouă membri ai Consiliului Local au preluat apoi diploma de acreditare, iar **Teodor Martin**, ales primar dintre cei cinci candidați la alegeri, a fost acreditat cu mandat pe încă patru ani.

Fără viceprimar

La prima ședință a Consiliului Local, alcătuit din **Eva Netea**, **Anett Ruja Duma**, **Zoltan Ruja**, **Mihai Ardelean**, **Ioan Radici**, **dr. Gheorghe Ruja**, **Mihai Nistor**, **Mihai Cozma**, **Gheorghe Pățaș** și primarul **Martin**, conducerea satului a hotărât să înființeze trei comisii: comisia de validare, financiară și de probleme umane. Însă de data aceasta doar pentru comisia de validare au fost aleși trei membri tineri, și anume **Anett Ruja Duma**, **Gheorghe Pățaș** și **Mihai Cozma**.

La rândul său, primarul **Martin** a propus o persoană pentru funcția de viceprimar, pe directorul școlii **Zoltan Ruja**, însă în urma votului secret acesta nu a obținut majoritatea, consilierii încredințându-i voturi într-o proporție de 50%-50%. Propunerea unei alte persoane s-a amânat pentru ședința următoare.

Campania s-a terminat, urmează munca

După prima ședință a Consiliului Local din Micherechi, am stat de vorbă cu domnul primar, întrebându-l, printre altele, cum apreciază rezultatele alegerilor locale și ședința de constituire a autogovernării.

– În ce mă privește, am obținut un rezultat destul de bun, voturi relativ multe, mai ales luând în considerare că am fost cinci candi-

dați pentru postul de primar, pentru că s-au împrăștiat voturile. Totuși am rămas în funcție și vreau să continui munca pe care am început-o în ciclul anterior. Tocmai din această cauză sunt mândru de rezultatul alegerilor locale. În ceea ce privește Consiliul Local, din păcate, dintre foștii consilieri au intrat doar trei. Îmi pare foarte rău pentru aceasta, pentru că au fost mai mulți care au muncit foarte mult pentru Micherechi, cum este de exemplu **Gheorghe Netea**, fostul viceprimar. Țin să-i mulțumesc și pe această cale lui **Gheorghe Netea**, fiindcă timp de patru ani dânsul și ceilalți consilieri au depus o muncă foarte serioasă pentru localitate. În prima ședință a fost accentuat destul de multe ori că suntem veniți din mai multe „cuiburi”, însă scopul meu este să nu fie cuiburi iar dacă sunt, să fie numai unul singur. Cei nouă consilieri și primarul sunt nevoiți să lucreze împreună pentru dezvoltarea Micherechiului. Dacă cineva vrea să muncească, poate munci, iar dacă nu, nu mai are rost să avem discuții cu dânsul. S-a terminat campania electorală, vor trece câteva săptămâni, oamenii se vor liniști și va trebui luată munca în serios.

– Care vă este scopul principal în conducerea localității?

– Scopul meu este să facem totul ca situația financiară a comunei să devină mai bună. Am depus mult efort în ultimii patru ani pentru a îmbunătăți această situație, totuși mai avem mult de a face, ca să întreținem într-un mod normal instituțiile noastre, de la grădiniță până la școală, de la căminul cultural până la azilul bătrânilor și așa mai departe. Vom avea o sarcină foarte serioasă, poate și grea, și anume canalizarea. Muncile de organizare în legătură cu canalizarea vor fi foarte serioase și dacă undeva va fi nevoie ca fiecare consilier să lucreze din răputeri, acel

JURĂMÂNT

Textul în limba română al jurământului (pe baza Legii Minorităților din 1993/LXXVII 67.8) deputaților în autogovernările minoritare românești:

„Eu (numele și prenumele), membru al comunității minoritare românești, în conformitate cu legea drepturilor minorităților naționale și etnice, jur că în decursul mandatului meu de deputat voi fi devotat comunității de naționalitate din care fac parte, voi respecta Constituția și legile țării, voi păstra secretele care mi se încredințează, voi acționa cu devotament în interesul celor care m-au ales, voi depune toate eforturile pentru păstrarea și promovarea limbii, a tradițiilor și a culturii românești.

(Conform convingerii celui care depune jurământul:) Așa să mă ajute Dumnezeu!”

lucru este canalizarea. Aici toți trebuie să fim de partea muncii și numai sub organizarea Consiliului Local se va putea face această treabă. Sprijinul financiar va veni din Olanda, dar folosirea acestui buget va fi datoria Consiliului Local.

Situație absurdă

– Care este situația cu autogovernarea română din localitate, pentru că până acum, timp de trei cicluri electorale, în acest sat, autogovernarea locală a fost în același timp și autogovernarea română. Ce credeți despre această modificare a Legii minorităților?

– Și din asta se vede că Legea Minorităților din Ungaria este una foarte proastă. Și acum, după ce în 2005 a fost modificată. În autogovernarea românească din Micherechi am intrat cinci români care toți suntem și consilieri în autogovernarea locală. Se pune întrebarea: dacă autogovernarea minoritară are drepturi în legătură cu întreținerea instituțiilor de naționalitate, are drept de veto, atunci un consilier care este președintele autogovernării minoritare locale va vota în două funcții? Acesta este un lucru absurd.

Acolo unde nu consilierii sunt membrii autogovernării minoritare nu este problemă, însă în cazul Micherechiului este o situație foarte proastă. Sunt convins că era mai bine dacă ar fi rămas în vigoare acel fragment al Legii care a făcut posibil ca să ne transformăm într-o autogovernare minoritară pe localitate. Nu cred că va ieși din asta ceva deosebit. Toți suntem români și în Consiliul Local, și în Autogovernarea română, și în plus cei din Autogovernarea română suntem toți consilieri. Atunci acești reprezentanți în dublă calitate odată vor vota în calitate de consilier, iar altă dată în calitate de membru al Autogovernării românești? E nonsens.

Cu banii-n jeb, fără nici un plan

Luni după-masă a avut loc și ședința de constituire a Autogovernării românești din localitate, la care, după depunerea jurământului în limbile română și maghiară, cei cinci membri, **T. Martin**, **Gh. Pățaș**, **Gh. Ruja**, **Ioan Radici** și **Mihai Ardelean**, au ales președintele și vicepreședintele reprezentanței. Pentru postul de președinte

a fost propus și ales **Gheorghe Ruja**, iar vicepreședinte a devenit **Gheorghe Pățaș**. Din bugetul de 650.000 de forinți, membrii – cu excepția lui **Teodor Martin**, care a propus să nu se dea onorariu – au votat onorariul de 12.300 forinți lunar pentru președintele **Ruja** și 11.000 de forinți lunar pentru vicepreședintele **Pățaș**. Deci, după calculele noastre, mai bine de jumătate din buget s-a și cheltuit. Fără nici un plan de activitate, fără nici un scop...

Deși fiecare dintre membrii autogovernării sunt români și știu românește, la ședință nu s-a scos un cuvânt românesc, doar atunci când **Teodor Martin** a cerut ca, fiind vorba de autogovernarea românească, să se vorbească în limba română. Observația a fost luată la cunoștință și ședința, ca de obicei la toate autogovernările românești, s-a continuat în limba maghiară.

Foarte repede au uitat ce au jurat cu câteva minute mai înainte, că vor depune toate eforturile pentru păstrarea și promovarea limbii, a tradițiilor și a culturii românești (sic!).

Rita Pățaș

Ghid pentru autoguvernările minorităților

Comisarul parlamentar al drepturilor minorităților și Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria (OMNEU) a scos recent o nouă carte cu cele mai importante informații despre cadrul legal al activităților autoguvernărilor minorităților. Îndreptarul poate fi folosit în munca de toate zilele ale deputaților din autoguvernările de naționalitate. Noua publicație a fost prezentată pentru largul public la sediul din Budapesta al OMNEU, la 9 octombrie 2006.

Ombudsmanul *Kaltenbach Jenő* a amintit că precedentă carte cu același subiect a apărut cu 7 ani în urmă, iar în acest interval de timp au apărut numeroase modificări în cadrul legal privitor acest domeniu. Comisarul parlamentar a subliniat că procesul nu poate fi considerat încheiat, deoarece sunt necesare noi modificări, îmbunătățiri. *Heizer Antal*, președintele OMNEU a informat că în această toamnă au fost alese pe baza noilor reglementări electorale în aproape 1500 de localități peste 2000 de autoguvernări ale minorităților. În lumina experiențelor actualelor alegeri, președintele OMNEU s-a referit la angajamentul partidelor parlamentare, care au promis că vor reveni asupra aprecierii legilor electorale intrate în vigoare acum un an. În acest context, *Kaltenbach Jenő* și-a exprimat amărăciunea că **noua reglementare nu a pus capăt fenomenelor negative sesizate mai devreme**. A spus că trebuie cercetat, cum se poate ca s-au constituit în total peste 150 de autoguvernări în acele localități în care la recensământul din 2001 nici o persoană, sau doar 2-3 cetățeni s-au declarat aparținători etniei respective (în cazul românilor astfel de autoguvernări există acum la Mezősas și Peterd, unde nu s-a declarat nimeni de român, la Darvaș 1 persoană, la Ciorvaș și Nădlac 2-2 persoane, la Leta Mare 3 persoane, n.n.). *Kaltenbach* a declarat că în cazul unor minorități, alegerile pe baza noilor reglementări a produs o situație mai proastă decât cum era mai devreme.

Maria Berényi, deputat român, ales în autoguvernarea românească din sectorul II din Capitală, directoarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria a descris mulțimea acelor situații nefaste, care s-au produs la alegerile autoguvernă-

rilor românești. A amintit de cazul din Szendrőlad și altele, în care candidații au depus declarații false în documentele electorale, dar fără nici o consecință, căci se formează peste tot autoguvernări numite românești. A descris și cazul produs în sectorul V din Budapesta, unde a fost suficient ca la urne să se prezinte nu mai mulți de 4 alegători și astfel

să legitimizeze constituirea corpului autoguvernării românești compus din 5 persoane. *Maria Berényi* a întrebat dacă în situații în care printre deputați se află într-un număr atât de mare persoane care nu fac parte din grupul etnic respectiv, nu cunosc limba comunității, cum se poate încredința acestora responsabilitatea cărmuirii instituțiilor formate pentru păstrarea și promovarea limbii și a culturii etniei respective? Directoarea Institutului de cercetări a mai întrebat părerea conferențiarilor, dacă sistemul de autoguvernare într-adevăr servește interesele reale ale întregii comunități de naționalitate din Ungaria?

La acest capitol, *Heizer Antal* a amintit de recenta întâlnire dintre conducătorii autoguvernărilor minorităților și președintele Parlamentului, unde reprezentatul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria nu

a pomenit despre problemele descrise mai sus. *Ian Fuzik*, președintele Autoguvernării pe Țară a Slovacilor din Ungaria a subliniat că ar fi greșit să se comenteze doar cazurile negative din întregul proces electoral, căci la ei au fost eliminate de către organizațiile civile candidații care nu aparțin grupului etnic slovac. A amintit cazul din Budaörs, unde organizațiile civile slovace au respins în unanimitate candidarea unor persoane din afară și astfel aici nu s-a format reprezentanță slovacă. *Ian Fuzik* a reamintit de situația din timpul elaborării modificării legii electorale, când tocmai reprezentanții acelor comunități s-au opus

formulei severe de la alegeri, care acum sunt cele mai afectate de cazurile care umbresc întregul sistem de autoguvernare.

Kaltenbach Jenő, reflectând la cele spuse de *Maria Berényi*, a declarat că nu are un răspuns categoric, nu știe, dacă sistemul de autoguvernare într-adevăr servește cauzele adevărate ale naționalităților.

La capătul conferinței de presă, *Heizer Antal* a anunțat că s-a programat pe 13 octombrie 2006 o întrevedere între președinții autoguvernărilor pe țară și *Kiss Péter*, ministrul responsabil pentru minorități din cadrul Guvernului de la Budapesta. Noua carte lansată acum, Ghidul autoguvernărilor minoritare, poate fi procurată de la OMNEU (1088 Budapesta, str. Baross nr. 22-26), precum poate fi citită și pe Internet (www.obh.hu), pe site-ul ombudsmanului minorităților.

Șt. F.

Cum poți să-ți faci o autoguvernare minoritară în Ungaria

Discuție la telefon.

– Bună Pisti, sunt Sanyi.

– ...

– No, Pisti, probabil ți-amintești de mine. Cândva am jucat fotbal împreună. E adevărat că a fost cam demult...

– ...

– Ce mai faci? Cum o mai duci?

– ...

– Eu ce fac? Păi, de mai mulți ani sunt președintele unei autoguvernări minoritare.

– ...

– Că nu aparțin niciunei minorități? Nu-i problemă. Legea nu-ți cere asta. Dealtfel, cineva din familia mea aparține acestei minorități. Știi, suntem împreună în autoguvernarea asta. Păi, tocmai în legătură cu asta aș vrea să te rog ceva. Știi, se apropie alegerile. Eu aș vrea să intru acolo din nou, dar pentru asta am nevoie de oameni care mă vor vota. Așa funcționează, că tu îți vei scrie numele pe o listă, și atât. Nimic altceva nu trebuie să faci. Și apoi mă vei vota pe mine.

– ...

– Nu, n-o să însemne nimic, n-o să ai nici o responsabilitate.

– ...

– Mai vrei să știi ceva?... Auzi, acum îmi vine în minte. Tu poți să fii și candidat, dacă vrei!

– ...???

– Nu, nu-i bai că nu cunoști minoritatea, o să ai timp pe parcurs s-o cunoști. Și dacă vei ajunge să fii membru în autoguvernare, vei câștiga și niște bănuți... Dar un lucru trebuie să știi: eu voi fi și în continuare președinte!

– ...

– No, ce zici, nu vrei să-ți ajuți fostul tău prieten de fotbal?

– ...

– Și soția mea, care este cu mine în autoguvernare, tot pe mine o să mă voteze. Da, asta-i sigur. Știi, trebuie să fim atenți să fim în majoritate, dacă cumva un minoritar adevărat s-ar strecura printre noi. Nu, nu trebuie să te ocupi cu ei. Crede-mă, totul va fi în regulă. Important este ca pe hârtie totul să fie în ordine. La asta trebuie să fim tare atenți. Deci, te vei înscrie pe listă, nu?

– ...

– Mersi. Am știut eu că ești băiat de treabă. Auzi, Pisti, gândește-te: avem în față patru ani frumoși!!!!...

Accesați pagina www.mtv.hu și alegeți din meniul din stânga: emisiuni de la A la Z (összes műsor A-Z). Dați un click pe *Ecranul nostru* și alegeți din arhiva programului în limba română. Cu câteva ore după emiterea în timp real a emisiunii, ea se poate urmări și on-line. Contăm pe atenția dumneavoastră!

Redacția Ecranul nostru

A doua reformă

Iată cum formula marele reformator în secolul al XVI-lea ideea de reaşezare a Bisericii pe noi temelii şi principii. Luna octombrie este declarată de mai multe denominaţiuni ca fiind luna reformei. Este îmbucurător să luăm la cunoştinţă acest aspect. Totuşi ştim cu toţii că într-o lună nu se vor schimba multe lucruri. Vedem nevoia urgentă a restaurării pe termen lung a neprihănirii Bisericii, a integrităţii spirituale a fiecărui credincios, a părtăşiei frăţeşti, a vieţii de rugăciune, a dărniceiei ş.a.

În perioada 3-6 octombrie am participat la „Conferinţa urbană prin grupuri, Biserica de tip celulă”. Această conferinţă internaţională a pastorilor din tabăra Harghita, România, a fost organizată de profesorul-pastor *William A. Beckham*, din SUA, cunoscut în multe ţări ale lumii pentru viziunea şi strategia pe care o predă în vederea aşezării bisericii pe temelii noi. Cartea sa intitulată „A doua reformă” a scris-o pentru a ajuta pastorii în strategia creşterii Bisericii în gru-

„Cei care vor fi creştini din toată inima şi care mărturisesc credinţa în Evanghelie cu toată puterea, trebuie să se înscrie undeva şi să se întâlnească în particular, undeva într-o casă, pentru a se ruga, a citi, a fi botezaţi, a primi sacramentul şi a face alte lucrări creştine.”
(Martin Luther)

puri mici. La această conferinţă au participat pastori misionari din: SUA, Ungaria, România, Basarabia, Egipt. Cei mai numeroşi participanţi au fost din Bucureşti, sub coordonarea pastorului *Vasile Talos*, pastor al Bisericii Bunavestire, fost preşedinte al Uniunii Bisericilor Baptiste din România.

Biserica trebuia să se întoarcă la adevărul funda-

mental al naturii lui Dumnezeu: „*Eu sunt*”. Dumnezeu este veşnic: *Eu sunt*. Primele erezii au apărut legate de natura lui Dumnezeu. Dumnezeu este un Dumnezeu care a hotărât să se descopere pe Sine, întâi lui Avraam ca IAHVE, apoi lui Moise: *Eu Sunt*!

„*Dumnezeu a zis: nu te apropia de locul acesta, scoateţi încălţămintele din picioare, căci locul pe care stai este un pământ sfânt. Eu sunt Dumnezeul tatălui tău, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov. Moise şi-a ascuns faţa pentru că se temea să privească pe Dumnezeu*”. (Exod 3:5-6).

Dumnezeu este un Dumnezeu fără o cauză, fără început, El nu spune că voi fi, ci că este în prezent. Viaţa este în Dumnezeu. Nu există viaţă în afara lui Dumnezeu. Dumnezeu nu spune că am fost, sunt şi voi fi, ci Eu sunt în trecut, prezent şi viitor. Trecutul ne poate bloca, viitorul ne poate înfrica, dar Dumnezeu este: *Eu sunt*

şi în trecut şi în prezent şi în viitor. Dumnezeu este un Dumnezeu tripersonal: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt. Trinitatea nu se explică, este o realitate. Mulţi care au încercat să explice sau să prezinte trinitatea au dat naştere la tot felul de erezii. Biserica este născută în trinitate. „M-am oprit din a încerca să înţeleg trinitatea, mă bucur de ea”, a spus, printre altele, profesorul *Beckam*. În trinitate este comunitate. Comunitatea trebuie să fie baza funcţionării Bisericii. Nu o întâlnire între creştini, ci întâlnirea creştinilor cu Dumnezeu însuşi. Dacă nu intrăm în comunitate, nu putem experimenta natura lui Dumnezeu: prezenţa permanentă a Tatălui, dragostea jertfitoare a Fiului şi puterea de înviere a Duhului sfânt. Nu-L putem experimenta pe unul fără altul. Conform *Isaia 57:15* Dumnezeu este un Dumnezeu măreţ (transcendent) şi în acelaşi timp un Dumnezeu apropiat (imanent):

„Căci aşa vorbeşte Cel prea Înalt, a cărui locuinţă este vecinică şi al cărui Nume este sfânt. Eu locuiesc în locuri înalte şi în sfîntenie; dar sunt cu omul zdrobit şi smerit, ca să înviorez duhurile smerite, şi să îmbărbătez inimile zdrobite.”

Muntele Sinai şi cortul întâlnirii arată contrastul naturii lui Dumnezeu. În întruparea Domnului Isus Cristos transcendentul devine immanent, cuvântul S-a făcut trup. Viaţa şi puterea Bisericii este în manifestarea lui Dumnezeu prin Isus Cristos şi Duhul Sfânt: „*Eu în voi şi voi în Mine*” (Col. 1:27). **Nu grupurile vor schimba lumea, ci Cristos care se prezintă în toate aceste grupuri.** Aici nu este vorba doar de sentimente, emoţii trăite, ci de realitate, realitatea prezenţei lui Cristos în fiecare creştin, grup mic sau grup mare.

Domnul Isus a promis că oriunde se vor aduna doi sau trei în Numele Lui El va fi între ei.

Este promisiunea care ne face să ne adunăm cu bucurie şi dorinţa de a experimenta prezenţa lui binecuvântată, oriunde şi oricând am fi.

Conferinţa de la Harghita ne-a ajutat să înţelegem că Dumnezeu are un plan şi o strategie care trebuie să o luăm ca viziune pentru Biserica secolului XXI.

Evanghelia rămâne aceeaşi chiar dacă contextul cultural, social şi politic se schimbă. Biserica are menirea să facă această Evanghelie relevantă pentru orice generaţie.

Viziunea de lucru trebuie să fie implantată din minte şi inimă, iar după aceea, împărtăşită şi aplicată! Dumnezeu să ne ajute!

Pastor Teofil Tripo

Îngrijorarea credincioşilor din Coreea de Nord

Coreea de Nord a efectuat primul său test nuclear, alarmand întreaga comunitate internaţională. Potrivit lui *Jerry Dykstra*, de la organizaţia „Open Doors”, statul nord-coreean nu doar sfidează legile internaţionale, dar îi persecută în mod crunt pe creştinii evanghelici. Este foarte probabil că situaţia să se înrăutăţească. „În Coreea de Nord, creştinii sunt asociaţi cu Occidentul şi continuă să fie marginalizaţi din cauza a tot ceea ce s-a petrecut până în prezent”, afirmă *Dykstra*, care continuă, „Ei se află în atenţia autorităţilor comuniste mai mult decât oricare alt grup minoritar din ţară. Consider că trebuie să ne aşteptăm la o intensificare a persecuţiilor, pe măsura ca Coreea comunistă se va izola tot mai mult de alte state”, a explicat *Dykstra*. El crede că lucrurile se pot schimba în bine în urma rugăciunilor din întreaga lume. „Am iniţiat o campanie de rugăciune în urmă cu an şi ştim că sunt oameni care se roagă aproape în continuu, însă mai este loc şi pentru alte persoane dornice să susţină în rugăciune cauza creştinilor din Coreea de Nord. Zece minute de rugăciune săptămânal pot face diferenţă”, a precizat *Jerry Dykstra*.

Zi de mulţumire la Chitighaz

În Biserica Baptistă din Chitighaz va avea loc la sfârşitul săptămânii, pe 15 octombrie, Ziua de mulţumire. La această sărbătoare credincioşii bisericii îşi exprimă recunoaşterea şi mulţumirea lui Dumnezeu pentru roadele pământului, pentru binecuvântările, dar şi încercările din anul curent, pe care Dumnezeu le-a îngăduit în viaţa acestora.

În cadrul serviciilor speciale de dimineaţă şi de după-masă vor propovădui mesajul divin *dr. Almási Tibor*, directorul Teologiei Baptiste Maghiare din Budapesta, *Kiss Tibor*,

pastor administrativ al bisericii din Chitighaz, preşedintele Cercului de misiune din Regiunea Crişurilor, iar fostul pastor al bisericii, *Vasile Bodiş*, va predica Cuvântul Sfânt în limba română.

După informaţiile primite de la conducătorul Bisericii, *Ştefan Sziklász*, serviciile divine vor începe, înainte de masă la ora 9.00, iar după-masă la ora 15.00. Biserica Baptistă din Chitighaz invită cu drag toţi cei interesaţi şi dornici de a participa la eveniment şi de a-şi exprima mulţumirea faţă de Creatorul.

Rita Păcaş

În chip deosebit, ea este cinstită în Moldova, deoarece de mai bine de 350 de ani moaștele ei se găsesc la Iași, fiind izvor de binecuvântare și însănătoșire duhovnicească și trupească pentru toți cei care o cheamă în rugăciune să le fie mijlocitoare către Preamilostivul Dumnezeu.

Sfânta Cuvioasa Parascheva a trăit în prima jumătate a secolului al XI-lea. S-a născut în Epivata (astăzi localitatea Selim Pașa, pe teritoriul Turciei), pe țărmul Mării Marmara, în apropiere de Constantinopol (astăzi Istanbul), pe atunci capitala Imperiului bizantin. Părinții ei au crescut-o în frică de Dumnezeu, îndemnând-o spre deprinderea faptelor bune, dar mai ales a postului, rugăciunii și milosteniei. Un frate al ei s-a călugărit sub numele de Eftimie și mai târziu a fost ales episcop în localitatea Madite.

Se spune că pe când avea zece ani, „fiind într-o biserică a Precistei”, a auzit citindu-se, la Sfânta Liturgie, cuvântul Evangheliei: „Oricine voiește să vină după Mine, Să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie” (Marcu 8, 34). Chemarea Mântuitorului a sădit în inima ei dorul de desăvârșire, încât și-a împărțit toate hainele săracilor, fără să țină seama de mustările părinților. Moștenind o importantă avere de la părinți, împreună cu frațele ei, tânăra Parascheva a dăruit săracilor ceea ce i se cuvenea din moștenire și, „părăsind frumusețea acestei lumi”, s-a retras „în adâncul pustiei”. S-a oprit mai întâi la Constantinopol, apoi s-a îndreptat spre ținutul

Cuvioasa Maica noastră Parascheva cea nouă

În fiecare an, pe data de 14 octombrie, Biserica Ortodoxă din toată lumea prăznuiește pe Cuvioasa Maica Parascheva. Anul acesta, de hramul Sfintei Parascheva, ocrotitoarea Iașului și a întregii Moldove, Mitropolia va aduce din

Pontului, unde a rămas vreme de cinci ani la *Mănăstirea Maicii Domnului* din Heraclea. De aici a plecat spre Țara Sfântă și s-a așezat într-o mănăstire de călugărițe din pustiu lordanului, unde s-a nevoit cu postul și s-a înălțat duhovnicește în rugăciune, întocmai ca Sfântul Ioan Botezătorul, ca Sfânta Maria Egipteanca și ca atâția alți ostenitori ai pustiei roditoare de desăvârșire. Într-o noapte, pe când avea cam 25 de ani, un înger i-a spus, în vis, să se reîntoarcă în locurile părintești: „acolo ți se cuvine să lași trupul pământului și să treci din această lume către Dumnezeu, pe Care L-ai iubit”. Și a plecat spre Epivat fără să spună nimănui cine este și de unde vine, neîncetat rugându-se și postind. Împăcată cu sine, cu oamenii și cu Dumnezeu, și-a dat sufletul pentru odihna Mirelui Ceresc. A fost îngropată ca o străină, fără ca nimeni să știe cine era. Dar Dumnezeu, voind să o preaslăvească, a descoperit în chip minunat cine era acea străină. Se spune că un marinar a murit pe o corabie și trupul i-a fost aruncat în mare. Valurile l-au adus la țărm, iar un sihastru care locuia acolo a rugat pe niște creștini să-l îngroape după rânduiala creștinească. Săpând

Grecia moaștele Sfântului Nectarie Taumaturgul. În preajma zilei de 14 octombrie, în capitala Moldovei sunt așteptați să vină să se roage la moaștele celor doi sfinți aproape un milion de pelerini din țară și din străinătate.

„Spre tine pururea nădăjduind, de multe boli și primejdii s-a izbăvit țara aceasta, alinând și prefăcând mânia cea cu dreptate pornită asupra noastră de la Dumnezeu, în buna și milostivă îndurare, prin ale tale rugăciuni; dar și acum îngrozindu-ne marile nenorociri, la tine năzuim cu lacrimi, să ne ajuți ca să scăpăm din primejdii și să cântăm lui Dumnezeu: Aliluia.”
(Din Acatistul Cuvioasei, Condacul 3)

o groapă, „aflară trupul Prea Cuvioasei Parascheva neputrezit și plin de mireasmă”. Cu toate acestea, au pus alături de ea și trupul corăbiei, cel urât mirositor. În noaptea următoare, unuia dintre creștinii care săpaseră groapa, cu numele Gheorghe, i s-a arătat în vis o împărăteasă, șezând pe un scaun luminat și înconjurat de mulțime de îngeri. Unul dintre îngeri l-a luat de mână, l-a ridicat și i-a zis: „Gheorghe, de ce ați nescotit trupul Sfintei Parascheva? Nu știi că Dumnezeu a iubit frumusețea ei și a vrut să o preaslăvească pe pământ?” Iar împărăteasa, pe care o văzuse în vis, și care nu era alta decât Cuvioasa Parascheva i-a poruncit să ia degrabă trupul ei și să-l așeze undeva, într-un loc de

cinste. Aceeași vedenie a avut-o și o femeie credincioasă, cu numele Eftimia, în același chip și în aceeași noapte, și a doua zi amândoi au spus tuturor ce au vădit.

Credincioșii de acolo au luat trupul Sfintei din mormânt și l-au adus cu mare bucurie, așezându-l în biserica *Sfinții Apostoli* din Epivat. Imediat au urmat vindecări minunate în urma rugăciunilor care se rosteau lângă cinstitele sale moaște. Vestea despre minunile care se săvârșeau în apropierea cinstitelor moaște s-a răspândit curând în Tracia și în Peninsula Balcanică. Este foarte probabil ca Patriarhia ecumenică să fi procedat de timpuriu la canonizarea ei, adică la trecerea ei în rândul sfinților.

Moaștele Cuvioasei Parascheva au fost strămutate pentru prima dată la Târnovo, în preajma anului 1235, unde au rămas timp de 160 de ani. În 1393 moaștele Sale au fost mutate la Belgrad. Acolo au stat până în 1521, când au fost mutate la Constantinopol. În anul 1641, după ce binecredinciosul domn Vasile Lupu al Moldovei a plătit toate datoriile Patriarhiei din Constantinopol către Imperiul Otoman, patriarhul *Parthenios I*, împreună cu Sinodul, a decis să-i ofere, drept recunoștință, moaștele Cuvioasei Parascheva „pentru sfințirea și binecuvântarea acelui loc al Moldovei”. În ziua de 13 iunie 1641, cinstitele moaște au fost așezate în minunata biserică a mănăstirii *Sfinții Trei Ierarhi*, unde au rămas până în anul 1884, când au început lucrările de restaurare a sfântului lăcaș, din acest motiv fiind mutate în paraclișul mănăstirii.

În seara zilei de 26 decembrie 1888, din neatenție, a rămas aprinsă o lumânare din sfeșnicul de lângă racla din lemn în care erau așezate cinstitele moaște; peste noapte sfeșnicul a ars, iar focul s-a extins la catafalcul pe care era așezată racla, arzând mocnit toată noaptea și prefăcându-l într-o „grămadă de cărbuni”. A doua zi dimineața, autoritățile de stat și bisericești, preoți și credincioși au constatat că cinstitele moaște au rămas neatinse; acest nou miracol a fost consemnat în procesele verbale ale vremii.

Moaștele Cuvioasei Parascheva au rămas în paraclișul mănăstirii până pe data de 23 aprilie 1887, când au fost strămutate în noua Catedrală Mitropolitană din Iași. Aici se găsesc și astăzi, fiind cinstite de credincioșii din Moldova și din întreaga țară.

Dreptcredincioșii creștini din întreaga lume o cinstesc prin participarea la slujbele din 14 octombrie și, în același timp, oameni din România și din țările vecine vin în fiecare an în pelerinaj la moaștele Cuvioasei Parascheva pentru a-i mulțumi pentru ajutorul acordat. Sfânta Parascheva este considerată protectoarea orașului Iași și a regiunii moldave, iar credincioșii moldoveni au simțit ajutorul lui Dumnezeu prin intervenția Cuvioasei Parascheva, mult ajutătoare.

Taina Botezului

Botezul este unul dintre momentele spirituale esențiale ale vieții, este unul din cele mai sacre și importante rânduieli și ar trebui să se înțeleagă pe deplin semnificația acestuia. Dându-și consimțământul pentru botezul copiilor lor, părinții se angajează cu sfințenie să fie ispravnici credincioși ai acestor copii, să-i călăuzească în formarea caracterului. Ei se angajează să-i apere cu interes deosebit pe mieleșii turmei, ca să nu dezonzoreze credința pe care o mărturisesc.

Comunitatea ortodoxă română din Ungaria s-a îmbogățit cu noi creștini. Duminică, 1 octombrie, a fost primit în sânul Bisericii micuțul *Cristof Szabolcs*, fiul soților *Adriana și Norbert Elekes* din Chitighaz. Nașa a fost *Andreea Bota*. Actul botezului a fost săvârșit în Biserica Ortodoxă din Chitighaz de preotul paroh *Florin Olteanu*.

În aceeași zi, la Capela Ortodoxă Română din Capitală a fost botezată de preotul paroh *Marius Maghiaru*, fetița *Carmen Denisa*, fiica soților *Dragoș și Daniela Vodislav*. Bucuria familiei este și bucuria Bisericii, care îmbogățindu-se cu noi creștini sperăm că vor păstra toată viața credința strămoșască pe aceste meleaguri.

A.L.C.

Surpriza celor mici

Grădinița din strada Galamb din Iula a oferit copiilor celor patru grupe o surpriză, un program special de distracție. Prin contribuția Fundației „Timpul copiilor”, pe 6 octombrie, copilașii au

avut posibilitatea să se joace în castelul gonfabil și cu motocicletele potrivite pentru vârsta lor. Copiii au avut parte de un fel de Zi a copiilor, de data aceasta organizată toamna.

Copiii noștri la Vaslui

Dansurile populare românești din Micherechi vor fi prezentate iarăși în România. Echipa de dansuri a școlarilor din satul românesc participă la acest sfârșit de săptămână la un festival internațional de la Vaslui.

Între 12-14 octombrie, grupul, alcătuit din circa 20 de elevi ai școlii generale, instructorul Patyi Zoltán și

directorul casei de cultură Gheorghe Pățaș, au efectuat excursii în zonă, la Lacul Roșu și Cheile Bicazului. Tinerii dansatori din Micherechi evoluează pe scenă sâmbătă, iar duminică iau parte la Gala festivalului, alături de celelalte ansambluri folclorice din România și din afara granițelor.

Rita Pățaș

Educația artistică

Fiecare al doilea elev al Școlii Generale din Micherechi – în total 118 – este totodată și elev al școlii de arte din cadrul Școlii Medii Radványi György din Aletea. Cei mai mulți „mici artiști” s-au înscris la cursurile de artă plastică (pictură, sculptură, ceramică). Pentru faptul că tot mai mulți elevi preferă cursurile la cânt, muzică și instrumente muzicale, începând din anul școlar 2006/2007 conducerea școlii de arte, directorul adjunct Gyalog László, a propus părinților că ar fi bine ca elevii să participe mai întâi la un curs de pregătire muzicală tot în cadrul acestei școli. Pentru dansatorii de dansuri populare cultivarea talentelor se face în două grupe, la care participă 38 de elevi, dintre care 6 sunt începători din clasa întâi a școlii din Micherechi.

La sfârșitul săptămânii trecute, profesorii școlii de arte, atât cei din Aletea cât și cei din Micherechi au participat la un schimb de experiență la Școala de Arte din Szerencs. Vizita profesorilor a avut ca principal obiectiv compararea metodelor de lucru și îmbunătățirea structurii instituționale.

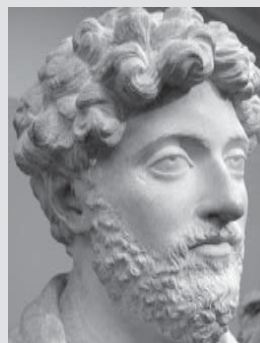
Gheorghe Netea

MARI GÂNDITORI AI LUMII

Marcus Aurelius 121-180

„Fericirea vieții tale
depinde de calitatea
gândurilor tale”

Fiul vitreg al împăratului Pius, Marcus Aurelius, a domnit de asemenea timp de 20 de ani, până la moartea sa în anul 180 d.Hr. Este cunoscut doar pentru lucrarea sa *Meditații* sau *Către sine însuși*, concepută, potrivit criticilor, în timpul războiului purtat cu parții, într-o perioadă în care ar fi fost de dorit să își dedice timpul conducerii armatei. „Convertit” la stoicism, a fost în mare măsură preocupat de problemele sociale ale săracilor, sclavilor și deținuților, deși, ca împărat, a continuat persecutarea prolificilor adepți ai creștinismului, fără îndoială întrucât îi considera o amenințare la adresa religiei și a stilului de viață roman, caracterizat de cuceriri, politeism, și zeificarea împăraților decedați. A fost răpus de ciuma bubonică în timp ce plănuia o campanie pentru lărgirea teritoriilor Imperiului Roman către nord.

Importanța *Meditațiilor* stă în mesajul stoic aforistic și practic. Un set lejer conceput de gânduri caracteristice filosofiei stoice, ele reprezintă totuși un exemplu al unei etici vii, al unei învățături mai degrabă apropiate de religie decât de speculația filosofică. De exemplu, următoarele sunt caracteristice scrierii lui Marcus Aurelius: „Fericirea vieții tale depinde de calitatea gândurilor tale; prin urmare, comportă-te ca atare și ai grijă să nu cochetezi cu noțiuni nepotrivite virtuții și naturii raționale”.

Ca și *Seneca*, Marcus Aurelius credea că omul își datorează rațiunea unei providențe divine și că stă în puterea sa să fie una cu scopul rațional al universului. Filosofia stoică era în esență preocupată de conduita omului în acord cu natura sa și cu natura universală, probabil înțeleasă cel mai bine în forma prezentată de filosofii taoiști ai gândirii orientale. Traiul simplu și acceptarea propriului destin merg mână-n mână cu stoicismul, dar prezintă pericolul chietismului. Ca instrument de control al maselor, stoicismul este „religia” ideală, căci, cu cât mai mulți oameni acceptă lucrurile așa cum sunt, cu atât mai puține probleme vor crea ei împăratului. Deși este greu de crezut că Marcus Aurelius a

profesat stoicismul în scopuri politice – Meditațiile par destul de sincere – acesta este totuși un aspect ce nu poate fi ignorat.

Rațiunea aflată la baza insistenței cu care stoicii susțin un trai „în acord cu legile naturii” își are originea într-o observație biologică. Potrivit stoicilor, toate creaturile „însufleteite” (prin care ei indică ceea ce numim astăzi „viață conștientă”) tind către autoconservare. Autoconservarea conduce ființa către căutarea a ceea ce este în acord cu natura sa și a propriei sale existențe. Fiind înzestrat cu rațiune, omul nu caută doar hrană, căldură și adăpost, ci și ceea ce este benefic pentru intelect. În ultimă instanță, rațiunea ne permite să alegem ceea ce este în acord cu propria noastră natură cu o acuratețe mai mare decât cea oferită de instinctul animalic.

În cadrul abordării stoice, esențială este înțelegerea celui mai benefic sau oportun stil de viață pentru ființele umane. În timp ce mulți gânditori ar sugera sănătatea sau bogăția, stoicii insistă pe binele suprem. Este posibil ca bogăția să fie uneori dăunătoare omului, asemenea și sănătatea, dacă, de exemplu, puterea cuiva ar fi folosită în scopuri necuviincioase. Așadar, concluzia stoicilor este că virtutea este singurul bine infailibil. Virtutea include lista obișnuită a desăvârșirilor greco-romane: înțelepciune, dreptate, curaj și cumpătare.

Se prezintă clasa 9/B

„Mă numesc *Cintia Benye* și sunt din Micherechi. Eu am absolvit școala generală în satul meu natal. Am ales Liceul „N. Bălcescu” pentru că și tatăl meu a învățat în acest institut și mi-a spus numai lucruri frumoase despre școală. Vreau să învăț și în continuare limba maternă. Cred că acest liceu dă un plus de speranță pentru examenul de bacalaureat, respectiv pentru cel de admitere la facultate.”

„Mă numesc *Mihai Vidican*, locuiesc la Otlaca-Pustă. Am ales Liceul Românesc pentru că am fost de două-trei ori în tabără la Julia și mi-a plăcut foarte mult școala. Deoarece până acum am învățat la o școală generală în care se predă limba română, am vrut să-mi continui studiile la liceu românesc.”

„Mă cheamă *Emese Sava*. În primul rând, mă bucur că sunt eleva Liceului „Nicolae Bălcescu”. Am ales acest liceu pentru că numai lucruri bune am auzit de la părinții și de la prietenii mei. Cred că profesorii sunt foarte bine pregătiți. Liceul are un cămin deosebit de frumos. Deci sunt foarte mulțumită de acest liceu.”

„Mă numesc *Mihai Hegedűs*. M-am înscris la Liceul Românesc pentru că m-am obișnuit cu această școală, deoarece am fost elevul școlii generale românești din Julia. După părerea mea și profesorii sunt cumsecade.”

„Pe mine mă cheamă *Ludita Bódi*. Am ales Liceul „N. Bălcescu” pentru că am auzit numai lucruri frumoase

Săptămâna trecută, cititorii Foii românești au făcut cunoștință cu câteva opinii ale bobocilor Liceului „Nicolae Bălcescu” din Julia din clasa 9/A. De data aceasta vă prezentăm clasa 9/B, cu cei 30 de elevi care vor descrie în cele ce urmează care a fost motivul pentru

se despre acesta. Mă bucură faptul că se poate învăța trei limbi străine iar pentru mine este foarte important însușirea limbilor.”

„Mă numesc *Cristina Bécsi*. Am ales acest liceu, pentru că și în clasele 7–8 ale școlii generale am învățat în această instituție, și mi-au plăcut mult atât școala cât și comunitatea de aici. Și m-am înscris aici, pentru că aș vrea să dau examen din limba italiană peste câțiva ani.”

„Mă numesc *Attila Gurzau*. Eu am absolvit școala generală română din Julia, am învățat 8 ani deja în această instituție, deci a fost firesc să-mi continui aici studiile. Aici îmi sunt prietenii și rudele și, bineînțeles, m-am obișnuit aici.”

„Mă cheamă *Ecaterina Mag*. Din clasa a cincea a școlii generale învăț în această instituție și mi s-a părut firesc să-mi continui studiile liceale tot aici. Îmi place foarte mult școala, pentru că colegii și sunt drăguți și avem mult posibilități să studiem limbi străine. Așadar vreau să-mi continui studiile până la examenele de bacalaureat.”

„Mă numesc *Renata Mezei*. Am ales acest liceu, pentru că am auzit numai lucruri bune despre el. La școala generală am învățat limba română, așadar m-am gândit să învăț și pe mai

care s-au înscris la unicul liceu românesc din Ungaria. Diriginta lor este *Andreea Cefan Szántó*. Elevii clasei 9/B provin din localitățile Micherechi, Julia, Otlaca-Pustă, Chitighaz, Darvaș, Jaca, Aletea, Șercad, Ciorvaș, și din România.

școala. Și mama mea a absolvit acest liceu, deci cam știu ce mă așteaptă.”

„Mă cheamă *Daniel Pălan*. Am ales Liceul Românesc pentru că e foarte frumos și modern iar profesorii sunt foarte simpatici.”

„Mă cheamă *Melinda Misaroș*. Eu am absolvit școala generală română din Julia, așadar a fost firesc să-mi continui studiile liceale aici, ca să nu ajung într-un anturaj străin. Eu stau aproape de Liceul Românesc, și frații mei învăță aici. Cred că aceasta este o școală bună și sper că am mai multe șanse în ce privește admiterea la o universitate.”

„Mă numesc *Zita Covaci*. Mi-am continuat studiile la Liceul Românesc, pentru că bunicii mei sunt români și vorbesc limba română. Și tatăl meu a absolvit acest liceu din Julia. Îmi place să fiu aici și să învăț limba română.”

„Mă numesc *Aliz Gyöngyi David*. Când am început să mă pun pe gânduri care liceu să-l aleg, am auzit despre Liceul „Bălcescu”, l-am vizitat și imediat mi-a plăcut. Atunci am decis împreună cu părinții mei să mă înscriu aici și mă bucur că am hotărât așa.”

„Mă numesc *Gheorghe Hack*. M-am înscris la Liceul „N. Bălcescu” să învăț limba română. De la prima vizită îmi place foarte mult

„Mă numesc *Anica Cristovan*. Am absolvit școala generală din cadrul acestei instituții românești, așa că m-am înscris și la liceu, pentru că am vrut să continui însușirea limbii române. Profesorii sunt foarte drăguți, atmosfera școlii este foarte familiară.”

„Mă cheamă *Mariana Bohák*. Am decis să-mi continui studiile la Liceul Românesc pentru a învăța limbi străine, respectiv limba română. Am învățat româna și în școala generală pe care am absolvit-o, și am vrut să învăț și în cadrul liceului. Îmi place foarte mult școala și atmosfera din clasa mea e foarte bună.”

„Sunt *Melinda Bere*. Eu m-am înscris la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia ca să învăț limbi străine. Școala este foarte frumoasă, profesorii sunt ajutători. Atmosfera din clasa noastră e bună, numai că trebuie să mă obișnuiesc cu noii colegi pe care nu prea îi cunosc.”

„Mă numesc *Mihai Iuhas*. Vreau ca la Liceul Românesc să însușesc limbile română și engleză.”

„Mă numesc *Gheorghe Berényi*, sunt elev al Liceului Nicolae Bălcescu din orașul Julia. M-am înscris în această școală, pentru că vreau să învăț limba română. Acest lucru este foarte important pentru mine. Mă bucură faptul că liceul se află în orașul meu natal, liceu în care am mulți prieteni și profesori preferați. În timpul meu liber, atât în cadrul școlii, cât și în afara ei, am multe ocupații în care îmi găsesc plăcerea.”

Hrană pentru inimă

Clasamentul celor mai sănătoase trei alimente pentru inimă: nuci, ulei de măsline și vin roșu.

Inima sănătoasă cu nuci se păstrează. Cel puțin așa afirmă nutriționiștii americani, citați de site-ul eDiets, care vă sfătuiesc să mâncați 14 nuci pe zi, mai ales dacă aveți probleme cardiace.

Uleiul de măsline și vinul roșu completează topul celor mai sănătoase trei alimente pentru inimă. Specialiștii atrag atenția și asupra unei liste negre. În fruntea ei se găsește șunca, aliment ce crește riscul de infarct, dar și băuturile carbogazoase.

Vinul roșu ușurează circulația sângelui

Cel mai sănătos aliment pentru o inimă de fier îl reprezintă nucile. Acestea conțin mai multe grăsimi nesaturate decât saturate, fibre și fitosterol, substanță ce menține nivelul colesterolului scăzut. „Consumați zilnic 14 nuci, mai ales dacă suferiți de afecțiuni cardiace”, recomandă nutriționistul american Bob Greene.

Uleiul de măsline este un alt aliat de bază al inimii, fiind folosit adeseori în meniurile mediteraneene.

Beți un pahar cu vin roșu! Acesta conține antioxidanți și resveratrol, o substanță care se găsește în grepfrut și în alte fructe. „Antioxidanții din vinul roșu stimulează apetitul și digestia, reduc riscul formării cheagurilor de sânge și al apariției infarctului de miocard și favorizează efectele vasorelaxante”, completează specialistul american. De asemenea, vinul roșu micșorează riscul de cardiopatie ischemică cronică și de inflamații și îmbunătățește sistemul imunitar.

Specialiștii în nutriție vă recomandă inclusiv un meniu pe care puteți să-l preparați zilnic. Faceți o salată care să conțină cinci legume diferite, frumos colorate, presărați-o cu praf de alune și amestecați-o cu puțin ulei de măsline. Completați meniul cu un pahar cu vin roșu.

Pâinea albă, pe lista neagră

Șunca și grăsimile râncede sunt în vârful clasamentului celor mai nesănătoase alimente. Deși consumul acestor produse este în continuă creștere, nutriționiștii avertizează că șunca și alte tipuri de cârnuri prelucrate (mezeluri) pot cauza infarct și sunt asociate cu anumite tipuri de cancer și diabet, factor major în bolile cardiovasculare.

Pe locul doi în topul celor mai nesănătoase alimente pentru inimă se situează băuturile carbogazoase. Unele studii susțin că aceste băuturi sporesc riscul bolilor coronariene prin creșterea intoleranței la glucoză și dislipidemie. În plus, produsele dulci carbogazoase măresc rezistența organismului la insulină, mai spun specialiștii.

Locul al treilea în acest top este ocupat de carbohidrații prelucrați, așa cum sunt pâinea albă, pastele albe și orezul alb. Pentru că fac parte din carbohidrații absorbiți rapid de organism, acestea sunt strâns legate de apariția bolilor de inimă.

Români din Ungaria la târgul orădenilor

Parcul Bălcescu din Oradea a avut parfum de pălincă la sfârșitul săptămânii trecute, când s-a ținut aici târgul pălincarilor și al producătorilor agricoli, anul acesta ajungând la cea de-a VII-a ediție. Târgul a satisfăcut pe deplin și de această dată atât gustul orădenilor cât și a musafirilor prezenți pentru țările și bălci.

Nici românii din Ungaria nu au lăsat să treacă nevizitat târgul orgădean. Anul trecut formația de dansuri din Bătania, condusă de Ioan Ruja din Iula, și-a prezentat la acest târg repertoriul de dansuri populare. Copiii din Bătania nu au uitat de această manifestare și însoțiți de părinți și de domnul Ruja, au participat la târg, dar ca simpli vizitatori. De la Ioan Ruja am aflat că tinerii au fost foarte încântați de parada dansurilor populare, de programul cultural și de variatele gustări tradiționale cu care au fost ospătați. S-au întâlnit aici și cu vizitatorii micherecheni, care au fost în trecere spre târgul de la Negreni. Târgul a adus la Oradea anul acesta peste zece producători de pălincă din satele județului Bihor și

Foto: Ioan Ruja

zece producători agricoli din Burzuc, Topa de Sus, Hota, Ceica, Viișoara, Suplacu de Barcău, Roșia, Urvind, Biharea și Tulca.

Voia bună, tradițional asociată cu consumul de alcool, a fost alimentată de cei invitați pe scena din parcul Bălcescu. A.L.C.

Cununie la Micherechi

În ziua de 23 septembrie, doi tineri din Micherechi și-au unit viața înaintea lui Dumnezeu. Mirii Nicoleta Varga și Zoltan Rocsin au legat jurământul în prezența părinților, rudelor și a prietenilor la biserica ortodoxă din Micherechi. Sfânta Taină a Cununii a fost oficiată de părintele paroh Ioan Bun. Nașii tinerilor miri au fost soții Andreea Pușkaș și Tokai András.

Agencia de presa
a românilor
de pretutindeni

www.rgnpress.ro

În ocolul nostru s-a vorbit numai românește

Un om cinstit, harnic și bun, care a depus mari eforturi pentru a se descurca cât mai bine în viață. Un om care a făcut totul pentru familia sa și nu numai, a ajutat pe toți cei care i-au trecut pragul. A lucrat neobosit, din rășputeri, toată viața. Acum, ajungând la vârsta de 78 de ani, **Ioan Ghitea** din Apateu se consideră un om mulțumit. Mulțumit pentru că tot ce a obținut consideră ca dar de la Dumnezeu. Ca pensionar își ajută soția la treburile casnice, când e timp frumos stă pe bancă la stradă și mai vorbește cu cei care trec pe lângă el și mai știi încă românește.

– M-am născut aici la Apateu, pe 15 aprilie 1928, chiar în prima zi de Paști. Ia, uități-vă, în ambele mâini am două semne de la naștere. Tot tipul am considerat că am fost însemnat de Domnul, pentru că m-am născut chiar în ziua în care Hristos a înviat din morți. Când m-am născut am stat în celălalt capăt de sat, pe vremuri acelei părți a satului îi ziceau „Satul românesc”, căci acolo locuiau românii. Erau tare mulți români aici pe vremea când eu eram prunc. Nu auzai vorbă ungurească la noi în sat. Dar acum e chiar invers, în afară de bătrâni, nu prea mai auzi pe nimeni vorbind românește. În anul 1939 ne-am mutat aici, asta-i casa părintească în care eu locuiesc acum cu soția mea. Când tata a cumpărat casa asta, o luat-o de la un „cheabur” bătrân. Era acoperită cu „nadă” (trestie) și până am făcut-o să arate așa cum e acum, tare mult am lucrat eu și familia mea.

– Mai aveți frați, bace Nuț?

– Am fost cinci frați la părinți, două surori ne-au părăsit – au trecut la cele veșnice – și am mai rămas trei. Eu, fratele de la Budapesta care a fost căpitan la poliție iar acum este și el pensionar, și mai am o soră la Săcal. Ne-am înțeles tare bine cu toții, dar acum noi trei, care am mai rămas, ne întâlnim mai greu pentru că nu ne mai deplasăm așa ușor ca pe vremuri când eram mai în putere. Mie nu mi-o fost groază niciodată dacă o trebuit să merg undeva. Oriunde. Gândeam una, și imediat eram în România la neamuri, la prieteni sau îmi vizitam frații... Acuma așa mai bătrânește, nu mai merge treaba ca mai demult.

– Ați zis că mai demult erau mulți români în sat. Acum de ce nu mai vor să vorbească oamenii românește?

– S-au maghiarizat, la foarte mulți dintre ei le e

rușine că sunt români. Tineretul nu mai vrea să vorbească românește, chiar dacă sunt din familii de români și nu vorbesc nici părinții cu ei acasă românește. Acuma o dau mai ușor pe limba ungurească. Eu am învățat limba română de la părinți. Tata zicea: „Aici, la mine în ocol, cine intră numai românește să vorbească!” Pe acele vremuri toți știau românește. Tata a fost un om deosebit de bun și foarte credincios, mulți ani a fost episcop la biserica noastră ortodoxă din Apateu și a slujit biserica cu mare cinste și credință. Tata m-a învățat de mic și pe mine regulile bisericești și i-am urmat întotdeauna sfaturile, astfel am ajuns să fiu și eu vreo 20 de ani episcop. Întotdeauna am slujit Domnului și tare mult mă rog Lui, mai ales acum de când suntem mai neputincioși, doar asta ne-a mai rămas.

Când am fost mici în fiecare duminică trebuia să

mergem la biserică toată familia. A fost rușine dacă dintre noi, românii, nu mergea la biserică cineva. Atunci nu stăteau duminica afară pe laviță oamenii să se uite cum mergem la biserică. Toți eram acolo. Mama făcea mâncarea de sâmbăta, și mergeam cu toții și noi copiii, și maica bună – așa-i ziceam eu bunicii mele – și ea a fost o credincioasă bună. Nu încercam nici unul să-i zicem tatii că nu mergem la biserică. Au fost alte vremuri pe atunci. Acum nu-i mai obligă părinții pe copii nici să meargă la biserică, mai bine îi lasă să se uite la televizor, dar fac destul de rău cu asta. Copiii din ziua de azi nu știu ce-i frica de Dumnezeu și e mare păcat. Îmi mai aduc aminte că în pruncie, mulți ani am umblat cu preotul cu crucea, era „tină” mare pe străzi. Episcopul cel mic de la biserică era un om tare pogan, avea vreo 130 de kilograme, și când terminam de sfințit casele la el terminam și acolo întotdeauna soția acestuia ne aștepta cu mâncarea pe cuptor, era fript cârnațul și caltaboșul. Așa era mai demult... Țineau oamenii laolaltă, și din puținel pe care-l aveau dădeau și la aproapele lor. În ziua de azi sunt mai răi și mai invidioși, acuma frații și ve-

rișorii nu se întreabă unii de alții.

– Sunteți un om cunoscut și apreciat de toată lumea în Apateu. Ați putea spune la o vârstă atât de frumoasă ca a dumneavoastră că sunteți un om mulțumit?

– Da, sunt un om mulțumit, pentru că toate câte le-am ajuns în viață le consider un dar de la Dumnezeu. Am muncit tare mult și am ajutat satul și biserica noastră mai ales în cei 12 ani cât am fost viceprimar la autogovernarea din sat. Douăzeci de ani am fost membru la Uniunea Românilor din Ungaria.

Cu soția mea **Florica Petrușan** (după numele de fată) suntem căsătoriți din 1965. Părintele Teodor Misaroș și preoteasa Maria au fost nașii noștri. Soția mea e o femeie tare bună și

harnică, păcat că nu este acasă să puteți să stați și cu ea de vorbă. Ea toată ziua trebluiește pe lângă casă, tot timpul e ocupată, iar când ar avea timp să se odihnească, ea mai bine îngrijește florile sau face macrame. Tare frumoase lucruri știe să facă. Ea tot timpul își caută ceva de lucru. Tot ce se vede aici este munca noastră. Adevărat că nu avem copii cărora să le rămână toate aceste lucruri pentru care am trudit, dar dacă nu vom mai fi în stare să ne ajutăm unul pe altul, o să ne gândim la cineva care să vadă de noi dacă ajungem să fim neputincioși.

Vreau să spun că nu am făcut prea mulți ani de școală, am făcut numai opt clase. Dar m-a învățat multe viața. Când am fost de 13 ani m-a trimis tata la târg să-mi cumpăr vacă și cai. Iarna lucrul meu era să spălăm caii cu apă caldă și cu creolin și coamele cailor le dădeam cu petrol să „sclipească” frumos. Tata a avut vreo 80 de oi de care avea grijă un păcurar schiop, nu avea familie și era la noi vara-iarna pentru că tatei îi era milă de el. Așa era la noi, era ca acasă în familie. Am mai amintit că tata era un om tare bun și de la el am învățat numai lucruri bune și sper că după bunătatea lui este în Împărăția Raiului. Nu toți oamenii sunt credincioși, iar dacă nu ai credință nu ai nimic. După fapte te arăți cine ești. Viața omului nu-i ușoară, și lumea în care trăim acum este o lume deșartă, nu mai există dragoste și iubire între oameni ca mai demult. Sunt războaie și neînțelegeri între popoare. Se ceartă oamenii între ei, nu se împacă unul cu altul. Nu știu la ce sunt bune toate astea...

A.L.Crișan

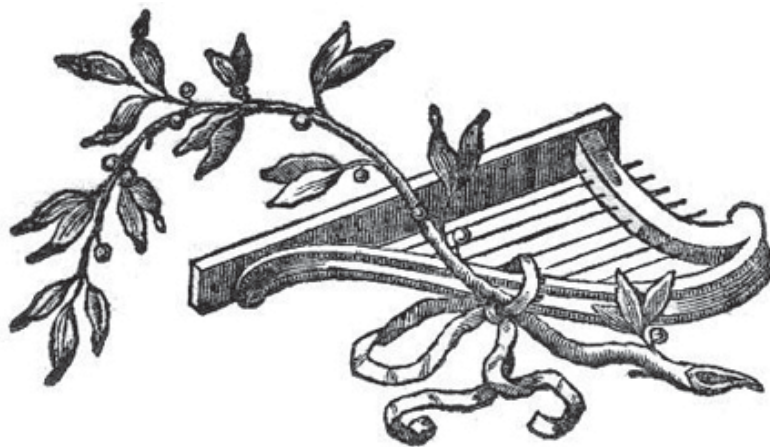
La mulți ani, bace Mihai, în sănătate și fericire!

Localitatea bihoreană Apateu se poate mândri cu un localnic de 100 de ani. **Mihai Maroșca** a împlinit frumoasa vârstă pe 29 septembrie, fiind sărbătorit nu numai în familie, dar și de credincioșii ortodocși din comună. După slujba de duminică, pr. **Origen Sabău** l-a felicitat pe bace Mihai, urându-i „La mulți ani!” și i-a înmănat, în numele comunității, o Biblie, o sticlă de vin și dulciuri, drept cadou celui mai în vârstă om al Apateului. Bace Mihai Maroșca, la două zile după împlinirea vârstei de 100 de ani, nu a ratat ocazia să-și exprime opinia în legătură cu conducerea localității și cea a românilor, și a participat și el la alegerile locale din 1 octombrie 2006. V.J.

POATE

Mă simt sărac, fiindcă
nu am nimic de spus.
Sunt chiar așa oare?
În mine nu găsesc același sentiment...
Poate că m-am înstrăinat dar nu știu
să fi pătruns în schimb
în intimitatea unui alt spațiu...
sau timp
Vârsta... un moment neîntrerupt de secundele
ce trec...
Spre timpul final
Și spre începutul de dincolo de linia de sosire
mă scurg,
plecat de nicăieri
spre „acum” și „aici”
Gata, am descoperit...
Timpul ăsta din mine sau din afară mă doare.
Vindecarea va veni mai târziu decât sunt eu...
Peste mine stau zilele și întâmplările de ieri...
Și tot ce-a fost este.
...cerul meu,
speranța mea,
poate vei fi Tu!

POEZIA

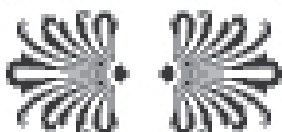
Poezia este
o boală care vindecă
plictiseala...
oare e incurabilă?
Atât de naturală și
de aproape.
Folosește și consumă din noi...
din ființă – și vindecă neputința
de a fi...
Eliberează și dă drumul la sentiment,
ne dă drumul nouă,
ne adună și ne face mândri,
ne ține în mână
să nu cădem înapoi.
Totuși pendulăm prea mult
și cred că așa a apărut și ea...
A vrut să fie un punct de referință...
Dar vai, e doar un punct, iar noi vrem linii
vrem cercuri, vrem ceva mai mult.
Și ajungem să o folosim
Ca să transmitem ceva din vârtejul nostru...

PLOAIA

Spectacolul ce ni se oferă,
netrimis pentru noi, ci pentru pământul ce-l călcăm în picioare...
Totuși și din pământ
cresc oameni.
Noi cui aparținem atunci?
Oare în lipsa răspunsului constă singurătatea?

CUNOSC

De ce sunt doi ochi?
De ce vedem cu ei la fel?
De ce ne încăpățânăm
la identitate...
De ce acumulăm trăiri
Și de ce anulăm viața?
Ne place să nu fim singuri,
ne place chiar și în doi...
ne plac ochii...
N-am vrea să-i contrariem...
Și uită - chiar și eu scriu la plural...
De ce?
Simplu – n-am cum să fiu singur.
Și-mi place,
n-aș ridica ce-am scris
la rang de postulat
sau axiomă
dar nici n-aș îngropa
undeva...
în voi
deși asta fac.

Regizori români la Paris

La Paris s-a desfășurat recent cea de-a XV-a ediție al festivalului „Cele două săptămâni ale cinematografului francofon”. Eveniment care este în strânsă legătură cu cel de-al XI-lea Sommet al Francofoniei. Manifestarea artistică este dedicată în special lung-metrajelor și scurt-metrajelor românești de actualitate.

Au ajuns pe ecranele Centrului Cultural Wallonie-Bruxelles din Paris șase scurt metraje românești premiate cu ocazia diferitelor festivaluri internaționale: „Un cartuş de Kent și un pachet de cafea” (Cristi Puiu, 2003), „Ajutoare umanitare” (Hanno Höffer, 2002), „Că-

Cristi Puiu

lătorie la oraș” (Corneliu Porumboiu, 2003), „Apartamentul” (Constantin Popescu, 2003), „Challenge Day” (Napoleon Helmis, 2004), „Trafic” (Cătălin Mitulescu, 2003).

Secțiunea dedicată „noii

generații” de cineaști români a fost inaugurată de filmul „Marfa și banii” de Cristi Puiu (2001) care reprezintă și primul lung metraj de ficțiune al realizatorului român devenit celebru prin „Moartea Domnului Lăzărescu” (2005).

În perioada 6-14 octombrie pe ecranul centrului cultural belgian au fost proiectate și creațiile altor regizori de marcă ai „noului val” din cinematografia românească – „Maria” de Peter Călin Netzer (2003), „Ryna” de Ruxandra Zenide (2005), „Legături Bolnăvicioase” de Tudor Giurgiu (2006), „Marilena de la P7” de Cristian Nemescu (2006). R. P.

Preparate cancerigene la McDonald's și Burger King

Un grup de medici americani a anunțat recent că a acționat în justiție șapte lanțuri de restaurante fast-food americane, printre care două dintre cele mai mari lanțuri de restaurante fast-food din lume, McDonald's și Burger King, după descoperirea unor substanțe cancerigene în preparatele de pui vândute în restaurantele californiene, informează AFP.

Reprezentanții Comisiei practicienilor pentru o medicină responsabilă (PCRM) au depus o plângere la un tribunal din Los Angeles împotriva a șapte lanțuri de restaurante prin care se solicită informarea clienților despre potențialul cancerigen al preparatelor din carne de pui la grătar.

„Absolut toate eșantioanele de carne friptă de pui ce au fost recoltate din șapte lanțuri de restaurante au fost testate în laborator și conțin un compus canceri-

gen periculos denumit PhLP”, se precizează într-un comunicat al Comisiei. Compusul PhLP este o amină heterociclică ce se poate degaja în timp ce carnea este prăjită.

„Puiul prăjit poate provoca apariția unor forme de cancer, iar consumatorii au dreptul să cunoască faptul că acest produs considerat sigur pentru sănătate are de fapt un potențial periculos.

Chiar și o salată în care se pun bucățele de carne prăjită de pui crește riscul apariției unor forme de cancer de sân sau de prostată”, a precizat președintele PCRM Neal Barnard.

Alături de McDonald's și Burger King au mai fost vizate restaurantele fast-food Chick-fil-A, Chili's, Applebee's, Outback Steakhouse și TGI Friday's.

Asociația restaurantelor californiene a protestat calificând această plângere drept nefondată și motivată de rațiuni politice.

„PCRM se plasează pe o poziție împotriva consumului de carne și dorește limitarea opțiunilor consumatorilor. Nimic nu dovedește că micile cantități de PhLP rezultate în urma frigerii cărnii de pui prezintă riscuri pentru sănătate”, a comentat purtătorul de cuvânt al Asociației restaurantelor californiene, Jordan Traverso.

ROMPRES

Se poate trăi și fără muncă!

Un francez a stat 24 de ani pe banii statului, iar acum a scris o carte în care dă sfaturi. O carte care descrie amănunțit modul în care pot fi pălitate autoritățile din domeniul protecției sociale a stărnit un val de controverse în Franța, țara cu 2,2 milioane de șomeri pentru care statul alocă 22,2% din buget. „Eu, Thierry F., Șomer Profesionist” este o mini-enciclopedie de sfaturi utile pentru toți cei care urăsc munca, dar, în același timp, vor un trai decent.

Bărbatul susține că timp de 24 de ani a trăit numai din ajutorul de șomaj și a dus-o bine, astfel că nu vede niciun motiv pentru care să-și caute un loc de muncă.

Thierry pare un om cumpătat; locuiește în Roanne, unul dintre cele mai ieftine orașe din Franța, își face cumpărăturile de la magazinele care au reduceri, are o mașină Alfa Romeo și mulți prieteni care îl invită la masă.

„Sunt un artist al lenevelii”, mărturisește acesta, adăugând: „Sunt un adevărat profesionist... E vina mea că nu îmi place să muncesc?” Șomerul de meserie se descrie pe sine drept un cetățean model al urbei: își plătește facturile mereu la timp, iar banii care îi rămân după ce-și achită datoriile, adică în jur de 170 de euro pe lună, îi sunt suficienți pentru activități de recreere.

„Dacă aș fi plătit cu sa-

lariul minim pe economie, aș rămâne cu mai puțini bani la sfârșitul lunii”, explică șomerul profesionist. Ajutorul de șomaj pe care îl primește săptămânal este de 99,75 euro, iar statul îi rambursează toate cheltuielile în afară de chirie, care îl costă lunar 23,88 euro. Nu plătește asigurări de sănătate, iar de Crăciun primește un bonus de 152 de euro.

Thierry F. împărtășește o parte din secretele care l-au făcut să trăiască liniștit, cu un venit confortabil, dar fără a avea un loc de muncă. În primul rând, cunoaște foarte bine sistemul francez de acordare a ajutoarelor sociale, fapt ce i-a permis ca, din momentul în care a împlinit 18 ani, să lucreze în total doar 31 de luni.

Pentru a nu risca să fie angajat, la interviuri face exact pe dos decât i se spune la cursurile de pregătire la care este trimis de Oficiul pentru Ocuparea Forței de Muncă și dă răspunsuri care să-i dezamăgească pe cei care i-ar putea oferi un loc de muncă. „E ca un fel de joc”, spune Thierry.

Ocupația de șomer mereu în căutarea unei slujbe pe care să nu o poată obține pare să fie uneori oboseală pentru francez, astfel că acesta profită din plin de cele 35 de zile de concediu legal pe parcursul cărora nu este obligat să caute de muncă. Atunci Thierry pleacă în vizită la sora sa, pe Riviera franceză.

Fotbal

Joc ofensiv, încă o victorie și 7 puncte

Cam astfel se poate rezuma evoluția din toamnă a echipei naționale române, din cadrul preliminarilor pentru Campionatul European 2008. „Tricolorii” au câștigat, sâmbăta trecută, cu 3-1, în fața lui Belarus, o echipă nici prea slabă, nici prea puternică. Astfel încheie campania de toamnă cu șapte puncte, având două victorii și un egal.

Cunoscând filozofia de fotbal al lui Victor Pițurcă, este oarecum surprinzător faptul că selecționerul a utilizat în toate cele trei meciuri de până acum o tactică clar ofensivă, care până acum a rezultat șapte puncte câștigate și două pierdute. Acest sistem de joc s-a dovedit a fi util și împotriva Belarusului. Formația oaspete nici nu prea

s-a familiarizat cu Stadionul Steaua, când – după doar 10 minute de joc – tabela de marcaj a înregistrat scorul de 2-0 pentru România. Marcatorii au fost cei doi atacanți în mare formă, Mutu și Marica. Din păcate elanul de la început a fost rupt de un gol al belarușilor, dar în a doua repriză presingul continuu

al gazdelor s-a materializat prin golul lui Dorin Goian. Fundașul stelist ne-a obișnuit deja cu golurile sale cu capul, în urma fazelor fixe.

Rezultatul bun a fost umbrat de incidentele de pe stadion. O mică parte a suporterilor din galeria stelistă a insultat tot timpul jucătorii proveniți de la adversarele Stelei. De exemplu Mutu, care a jucat excelent, la schimbarea sa cauzată de faptul că i sa spart capul, a fost hui-duit și apostrofat prin cuvinte ce nu suportă tiparul. Mulțumită conduitei slabe a suporterilor steliști, con-

ducerea FRF și jucătorii de la echipa națională se gândesc serios ca restul meciurilor din actuala campanie de calificare să se dispute pe un stadion din provin-

cie. Prima șansă pentru găzduirea următorului meci de pe teren propriu, în luna martie, contra Luxemburgului, o are arena „Dan Păltinișanu” din Timișoara.

Fotbal, Liga Campionilor

Marți e „ziua cea mare”

Cel puțin pentru jucătorii și suporterii Stelei, deoarece marți seara elevii lui Cosmin Olăroiu dau față cu una dintre cele mai mari echipe de club din lume. Cu trei ani în urmă, când România se afla pe locurile de douăzeci și ceva în clasamentul campionatelor europene, părea o utopie ca deținătoarea titlului din România să ajungă într-o fază de cupă europeană în care se va întâlni cu Real Madrid. Dar, iată că nesperat de repede a sosit „ziua cea mare”. Mulțumită prestației cluburilor românești din ultimii 2-3 ani, cota campionatului intern s-a ridicat brusc, românii având deja a noua întrecere internă de pe continent. Ba mai mult, anul acesta toate cele trei echipe românești s-au calificat în faza de grupe ale Cupei UEFA și ale Ligii Campionilor. Dacă creșterea continuă în acest ritm amețitor, peste un sezon și jumătate România va avea trei echipe în Liga Campionilor și tot trei în Cupa UEFA. Dar până atunci încă va trebui multă muncă și perseverență. Deocamdată să rămânem cu picioarele pe pământ și să savurăm bucuriile momentului.

Pe 17 octombrie

Cosmin Olăroiu

Steaua va juca cu Real Madrid, pentru calificarea din grupa din care mai fac parte Lyon și Dinamo Kiev. Și campionii României, cel puțin deocamdată, stau pe picior de egalitate cu spaniolii de la clubul regal, ambele echipe având, până la ora actuală câte o victorie și o înfrângere. Ba mai mult, ele au învins contra celor de la Kiev și au pierdut în fața lyonezilor. Astfel se află în luptă directă pentru locul doi din grupă, o poziție, care asigură calificare în optimile de finală ale Ligii Campionilor. Majoritatea specialiștilor susține că Lyon la ora actuală este mult superioară lui Real Madrid și că Steaua, dacă poate uita de faima adversarului, are șanse reale de a se califica în fața spaniolilor. Site-ul oficial al UEFA introduce meciul în felul următor: „Vizita lui Real pune luminile reflec-

toarelor pe Steaua, care revine în Liga Campionilor cu vizita de prestigiu a echipei Real Madrid. După o victorie afară și o înfrângere grea pe teren propriu, fanii români pot fi iertați pentru faptul că se întreabă ce se va întâmpla în fața unui Madrid care a impresionat în meciul cu Dinamo Kiev din etapa a doua. Este prima întâlnire a Stelei cu Real, dar echipa română a mai jucat de 20 de ori împotriva unor formații spaniole, palmaresul fiind de șapte victorii, patru egaluri și nouă înfrângeri”.

Rapid, pe locul 7 în topul european

Rapid face istorie în Europa. Giuleștenii sunt pe locul 7 în clasamentul cluburilor de fotbal de pe continent, acumulând 250 de puncte. Aceasta este cea mai bună clasificare a unei echipe românești din istoria ierarhiei, după ce în mai, tot formația lui Răzvan Lucescu ocupa poziția a 9-a. În același clasament, Steaua se află pe locul 21,

iar Dinamo a urcat de pe 84 pe poziția 57. Pe primul loc se află deținătoarea Cupei UEFA și a Supercupei Europei, FC Sevilla.

În urma tragerii la sorți din săptămâna trecută cele două echipe românești din grupele Cupei UEFA, Rapid și Dinamo, vor evolua în grupe cu componența următoare:

Grupa G:

Panathinaikos (Grecia)
Paris SG (Franța)
Rapid București (România)
Hapoel Tel-Aviv (Israel)
Mlada Boleslav (Cehia)

Grupa B:

Tottenham (Anglia)
Club Brugge (Belgia)
Dinamo București (România)
Bayer Leverkusen (Germania)
Beşiktaş (Turcia)

Handbal

A doua victorie

Campioana României are punctaj maxim după două etape în grupa E a Ligii Campionilor. Constanțenii sunt pe picior de egalitate cu THW Kiel, campioana Germaniei. După primele două etape în Liga Campionilor, românii au reușit două victorii și speră acum să ocupe unul din primele două locuri în serie.

Acum două săptămâni, la Karvina, elevii lui Lucian Râșniță au învins cu 34-31. La sfârșitul săptămânii trecute, la Constanța le-au luat punctele și vice/campionii Danemarcei, handbaliștii de la GOG Gudme.

Cu extrema dreapta Laurențiu Toma în formă maximă și cu portarul Rudi Stănescu din nou în zi de grație, gazdele s-au

desprins încă din prima repriză. Apărarea a dus greul în fața unor danezi foarte tehnici.

La pauză HCM avea o diferență liniștitoare: 17-12. În partea a doua, conștanțenii au dorit să mărească diferența pe tabelă, dar au intervenit greșelile și pe final danezii s-au apropiat la 28-26 (min. 55).

A urmat din nou un

atac susținut al gazdelor care au pus definitiv capăt luptei: 33-28.

„Am făcut un pas mare spre calificare. Trebuie să fim la fel de concentrați și în următoarele jocuri”, a declarat antrenorul Lucian Râșniță.

„Apărarea a dus greul, de aici ieșind și contraatacurile foarte rapide. De acum ne gândim la optimile de finală”, a adăugat Laurențiu Toma.

Viitorul meci al conștanțenilor în grupa E a Ligii Campionilor va fi contra nemților de la Kiel, pe 14 octombrie, la Constanța, de la ora 20:15.

TVR 1

Luni 16 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Mari Români. Carol I. 8.40 Mari Români. Mihai Viteazu 8.30 Desene animate 9.35 Vreau să fiu... cu Itsy și Bitsy 10.10 Surprize, surprize... 12.50 Celebritățile timpului tău 13.00 Jurnal TVR 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 **Dis-de-seară** 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Reflector 19.45 Iartă-mă 21.10 Izolați în România 21.45 Jurnalul TVR 22.05 Prin plan.

Ovidiu Uscat în „Dis de dimineața”

Marti 17 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Mari Români 8.30 Dese animate 9.35 Mari Români (R) 12.05 Serial. Pierdut printre ai săi 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oglinda retrovizoare 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Ultimul joc 21.40 Celebritățile timpului tău 21.45 Jurnalul TVR 22.05 Prim plan 22.45 Mari Români (R) 23.10 Film. O problemă personală.

Miercuri 18 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Mari Români 8.30 Dese animate 9.35 Tren spre Europa 10.05 Lumea citește! (R) 11.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Serial. Pierdut printre ai săi 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Serial. La urgență 20.15 Ochiul magic 21.15 Un european ca mine 21.45 Jurnalul TVR 22.05 Prim plan 22.45 Mari Români (R) 23.10 Film. Zeii tineri.

Joi 19 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Mari Români 8.30 Desene animate 9.35 Supertrupa (R) 10.05 Cultura libre (R) 11.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Serial. Cory și restul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Akzente. Emisiune în limba germană 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Complot de familie 21.20 Eurovision vine în România 21.45 Jurnalul TVR 22.05 Prim plan 22.45 Mari Români (R) 23.10 Film. Mean Creek.

Vineri 20 octombrie

6.00 Jurnalul TVR 7.00 Mari Români 8.30 Desene animate 9.35 Oglinda retrovizoare (R) 10.05 Garantat 100% (R) 11.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Serial. Cory și restul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Stele de... 5 stele 20.50 Serial. Lost: Naufragiații 21.45 Jurnalul TVR 22.05 Lumea citește! 23.10 Film. Examen.

Sâmbătă 21 octombrie

6.00 Film. Einstein, demolatorul 7.30 Desene animate 8.30 Vreau să fiu... cu Itsy și Bitsy 9.00 Joaca de-a poveștile 9.30 Elefantul cu bulină 10.00 Cartea europeană 10.50 Deschide-ți inima (R) 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Serial. La Urgență 14.20 De la alb-negru la color 15.00 Ochiul magic (R) 16.00 Efectul MG 16.30 Cinemaniacii 17.00 Telediclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Finala Mari Români 22.10 Film. Incoruptibili.

Duminică 22 octombrie

6.00 Universul credinței 7.00 Semne 7.30 Desene animate 8.30 Supertrupa 9.00 Numai cu acordul minorilor 10.35 Viața satului 12.00 Săptămâna politică 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Premiile de film MTV 2006 13.55 Fotbal: Oțelul Galați–Steaua 16.00 Parteneri de week-end 16.35 Tezaur folcloric 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Film. Recrutul 21.10 Garantat 100% 22.10 Premiile de film MTV 2006 23.10 Film. Îngerul meu.

TVR 2

Luni 16 octombrie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 Top 7. (R) 8.00 Coolmea distracției (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Ce bine e! (R) 11.30 Poftă bună! (R) 12.00 Romania underground (R) 13.00 ABC... de ce? 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 E Forum 16.00 Serial. Micuța Zorro 17.00 Ochiul științei 17.35 Serial. Caracațița 18.25 Tribul. Documentar 19.00 EU-RO Case 19.30 Lumea de aproape 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Tăcerea pieilor 23.10 Desene animate.

Marti 17 octombrie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 Ochiul științei 8.00 Serial. Micuța Zorro 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Caracațița (R) 12.00 Zestrea românilor (R) 13.00 ABC... de ce? 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Micuța Zorro 17.00 La plimbare prin Europa 17.35 Serial. Caracațița 18.25 Școala părinților 19.00 Campionatul Mondial de Gimnastică 22.00 Știri 22.15 Film. Contesa de Castiglione.

Miercuri 18 octombrie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 La plimbare prin Europa 8.00 Serial. Micuța Zorro (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Caracațița (R) 11.30 Școala părinților (R) 12.00 Omul între soft și moft (R) 13.00 ABC... de ce? 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Micuța Zorro 17.00 Povești de la palat 17.35 Serial. Caracațița 18.25 Cum să nu ne îmbrăcăm 19.00 Campionatul Mondial de Gimnastică 21.00 Știri 21.15 Film. Pulp Fiction 23.55 Transfer.

Joi 19 octombrie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 Lecția de engleză 8.00 Serial. Micuța Zorro (R) 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Caracațița (R) 11.30 Cum să nu ne îmbrăcăm? (R) 12.00 Lumea de aproape (R) 13.00 ABC... de ce? 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Campionatul Mondial de Gimnastică 18.00 Serial. Caracațița 18.55 Cățiva pași spre un management mai bun 19.30 Campionatul Mondial de Gimnastică 21.15 Știri 21.30 Film. Topaz 23.40 Marcă înregistrată.

Vineri 20 octombrie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 Pescar hoinar (R) 8.00 Construind imposibilul 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Serial. Caracațița 11.25 Cățiva pași spre un management mai bun (R) 12.00 Motomagia (R) 13.00 ABC... de ce? 13.30 Serial. Cutia fantastică 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Hollywood reporter 16.00 Serial. Micuța Zorro 17.00 Lecția de management 17.30 Serial. Caracațița 18.25 Lecții de supraviețuire 19.00 Campionatul Mondial de Gimnastică 21.45 Concert: Sit Down & Listen to Sensor 23.00 Serial. Mica Britanie.

Sâmbătă 21 octombrie

6.00 Serial. Cutia fantastică (R) 6.30 Secretele unei afaceri 7.30 Megatehnicus 8.00 D'ale lu' Mitică (R) 9.00 Natură și aventură 9.30 Uliță spre Europa 10.00 Proiect IT 10.30 Jobbing (R) 11.00 Lumea azi 11.30 Atlas 12.00 Serial. Stargate Atlantis 13.00 Fotbal: CFR Cluj–FC Vaslui 15.00 Campionatul Mondial de Gimnastică 17.00 Serial. Miracole 18.00 Planeta Pământ 18.45 Europa altfel 19.00 Formula 1. Calificări: Marele premiu al Braziliei 20.25 Ora de știri 22.30 Film. Blaze 23.30 Transfer (R)

Duminică 22 octombrie

6.00 Serial. Miracole (R) 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Uliță spre Europa 10.00 Motomagia 10.30 Sport extrem 11.00 Generația hip-hop 13.00 Ce bine e! 13.30 EU-RO case (R) 14.00 Poftă bună! 14.30 Arta supraviețuirii (R) 15.00 Top 7 15.30 Dincolo de hartă 16.00 Serial. P.S. Te iubesc 18.00 Serial. Farmece 18.00 Mituri și eroi 18.55 Formula 1. Marele premiu al Braziliei 21.00 Știri 21.15 Film. Întoarcere la Brideshead 23.15 Film. Îngerul păzitor.

Serial umoristic „Uliță spre Europa”

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

16 OCTOMBRIE, LUNI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

17 OCTOMBRIE, MARTI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

18 OCTOMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.55: Încheiere

19 OCTOMBRIE, JOI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

20 OCTOMBRIE, VINERI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul nostru” 11.00: Magazinul „Lumea femeilor” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

21 OCTOMBRIE, SÂMBĂTĂ (Petr Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

22 OCTOMBRIE, DUMINICĂ (Petr Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteza știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul „Lumea femeilor” (reluare) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

18 octombrie 2006 (mtv ora 13.30)
Reluare: 20 octombrie 2006 (m2 ora 14.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Programul televizat al românilor din Ungaria, după buletinul informativ, va prezenta un montaj realizat despre o problemă de specialitate: aplicarea de către comunitatea noastră a ortografiei noi, recomandată de Academia Română, încă din anul 1993. Români din Ungaria nici astăzi n-au o poziție unitară, privind aplicarea regulilor ortografice, care, așa cum veți vedea, și în România constituie motivul unor discuții aprinse.

Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 16 octombrie 2006

15.30–16.00 Cronica germană (emisiune în limba germană) 16.00–16.30 Universul culturii 16.30–17.00 Ediția de Vest 17.00–17.30 Jurnal regional.

Marti, 17 octombrie 2006

15.30–16.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00–16.55 De la om la om 16.55–17.00 Calea Europei 17.00–17.30 Jurnal regional.

Miercuri, 18 octombrie 2006

15.30–16.00 Panoramic sud-vest 16.00–17.30 Viața la țară 16.45–17.00 Dialog spiritual 17.00–17.30 Jurnal.

Joi, 19 octombrie 2006

15.30–16.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00–16.15 Exclusiv 16.15–3 sfertul academic 17.00–17.30 Jurnal.

Vineri, 20 octombrie 2006

15.30–16.00 Orizonturi sârbești 16.00–16.55 Punctul pe i 16.55–17.00 Să ne-auzim vorbe 17.00–17.30 Jurnal.

Sâmbătă, 21 octombrie 2006

16.00–16.30 X-tra 16.30–16.45 Sănătatea 16.45–17.45 În prelungiri 17.45–18.00 Jurnal regional.

Duminică, 22 octombrie 2006

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 Drumuri aproape 17.30–18.00 Amintiri necesare.

DIXX
online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rri.ro

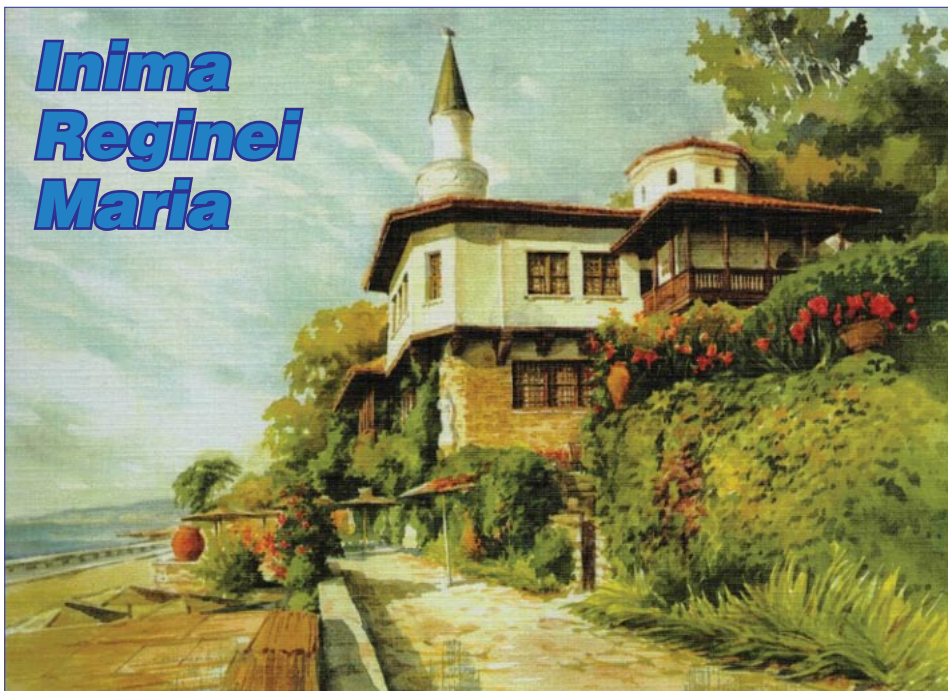
Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multiculturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 16 octombrie, luni – ora 19.00
– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

Inima Reginei Maria

Fundația Gojdu din Sibiu, în colaborare cu conducerea Liceului Bălcescu din Jula, a organizat vineri, 29 septembrie, pentru elevii români din Jula, vernisajul expoziției „O istorie în imagini a României regale” și lansarea cărții „Inima Reginei Maria”, prezentată de unul dintre autori, **Nicolae Pepene**. Cei 20–30 de elevi și profesorii lor, participanți la lansarea cărții, au făcut cunoștință cu povestea vieții celei mai iubite regine a poporului român și a sorții inimii ei. Materialul fotografic, expus acum în aula liceului, a fost donat școlii de către Fundația Gojdu din Sibiu.

În panteonul istoriei românilor, regina Maria este „singura femeie care a cunoscut ascensiunea pe culmile cele mai înalte ale mitului”. Maria a fost regina României timp de 13 ani. Pentru contemporanii săi, ea a fost regina „ctitoriță” a României Mari.

După plecarea ei de la tratativele de pace din Paris, se spunea că regina Maria, prin strălucirea frumuseții și spiritului său, „pusese România pe hartă”.

Regina moare pe 18 iulie 1938. În testamentul său îi cerea fiului său Carol îndeplinirea unei dorințe cel

puțin ciudate pentru acele vremuri: „Am redeșteptat la o viață nouă micul castel părăsit de la Bran, dar Tenha-Juvah (Balcic) a fost locul cel înfăptuit, acolo mi-a fost dat să fac din vis un adevăr, și fiindcă aceasta a însemnat pentru Mine mai mult decât aș putea tălmăci vreodată, am cerut fiului Meu, regele Carol al II-lea, ca inima Mea să fie adusă și așezată în «Stella Maris», biserica ce am clădit-o la marginea mării... Cu trupul voi odihni la Curtea de Argeș, lângă iubitul Meu soț, Regele Ferdinand, dar doresc ca inima Mea să fie așezată sub lespezile bisericii ce am clădit-o. În decursul unei lungi vieți, atâția au venit la inima Mea încât moartă chiar, aș dori să mai poată veni la ea de-a lungul potecii cu crini ce mi-a fost mândria și bucuria.

Vreau să odihnesc acolo, în mijlocul frumuseților făurite de Mine, în mijlocul florilor ce le-am sădit. Și cum acolo se găsește inima Mea, eu nu vreau să fie un loc de jale, ci dimpotrivă, de pace și de farmec, cum a fost când eram în viață.”

Inima Reginei a fost așezată într-o casetă mică octogonală de argint, casetă, care în mod simbolic, a fost învelită cu un drapel dublu, o față cu steagul României, cealaltă cu

steagul Marii Britanii. Apoi a fost introdusă într-o casetă de bijuterii de argint aurit, gravată și ornamentată cu pietre prețioase, darul făcut de „Doamnele Române” viitoarei regine în 1893, atunci când nepoata reginei Victoria a Angliei a pășit pentru prima oară pe pământ românesc.

Într-o frumoasă zi de toamnă, la 29 octombrie 1938, ziua de naștere a reginei României Mari, a fost consemnată îndeplinirea unei misiuni speciale: inima reginei Maria a fost dusă la Balcic, și așezată, conform dorinței testamentare, în capela „Stella Maris”.

Doar doi ani a putut să se odihnească aici inima reginei, pentru că în 1940, după retrocedarea integrală a Cadrilaterului, Balcicul le-a revenit bulgarilor, astfel inima a fost mutată la Bran, în inima României. În perioada războiului și în anii postbelici, „Inima reginei” – cum a fost denumit întregul monument care adăporea într-o firidă a stâncii din Măgura Branului prețioasă relicvă – a fost prețuit ca un „simbol al dragostei și credinței pe care nici o putere de pe pământ nu le poate distruge”.

În anul 1968, la 30 de ani de la moartea reginei Maria și la 20 de ani de la înlăturarea monarhiei din România, sarcofagul de marmură a fost spart și inima reginei a fost mutată într-un birou al Muzeului Bran, iar după trei ani a fost așezată într-o cutie de plastic pe un raft al depozitului Muzeului Național de Istorie a României.

La peste 15 ani de la căderea regimului comunist, deși regina Maria a devenit subiect pentru filme documentare, sesiuni de comunicări științifice, expoziții, cărți sau articole, „soarta inimii sale nu impresionează pe nimeni, chiar și cei care declamă elogii amintirii fostei suverane se mărginesc să înregistreze, ca un fapt normal, că inima reginei Maria este păstrată într-un muzeu, pe un raft, într-o cutie de plastic”, spune cu tristețe istoricul Nicolae Pepene, care atrage atenția opiniei publice că nu se poate accepta ca inima reginei Maria să fie tratată „ca o piesă de muzeu”.

Eva Iova

M. S. Regina Maria

FOAIA
românească
13 octombrie 2006
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcaș, Ștefan Crăsta, Anca Liana Crișan. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2006: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.